

Crna Gora
Ministarstvo evropskih poslova

**XLVI KVARTALNI IZVJEŠTAJ O UKUPNIM AKTIVNOSTIMA U OKVIRU
PROCESA INTEGRACIJE CRNE GORE U EVROPSKU UNIJU**

za period april-jun 2025.

Podgorica, jul 2025.

REZIME

Kvartalni izvještaji o ukupnim aktivnostima u okviru procesa evropskih integracija Crne Gore obuhvataju najvažnije događaje iz procesa pristupanja Crne Gore koji se odnose na politički dijalog Crne Gore i Evropske unije, pregovore o pristupanju Crne Gore EU, informisanje javnosti o procesu pristupanja Uniji, aktivnosti Odbora za evropske integracije Skupštine Crne Gore, usklađivanje zakonodavstva Crne Gore s pravnom tekovinom Evropske unije i Instrument za pretpristupnu podršku – IPA. Izvještaj se proslijeđuje članovima Odbora za evropske integracije Skupštine Crne Gore, s ciljem redovnog i sveobuhvatnog informisanja o procesu pregovora Crne Gore i razmjene mišljenja o aktuelnim temama i izazovima pregovaračkog procesa.

Tokom izvještajnog perioda, u okviru **političkog dijaloga između Crne Gore i Evropske unije**, realizovane su brojne aktivnosti koje se odnose na sprovođenje evropske agende i dalji napredak Crne Gore u procesu pristupanja EU. Ove aktivnosti uključivale su susrete na visokom nivou i posjete evropskih partnera Crnoj Gori, čime je potvrđena snažna politička podrška evropskoj perspektivi naše države. Predsjednik Crne Gore, Jakov Milatović, sastao se sa visokom predstavnicom Evropske unije za vanjsku politiku i bezbjednost, Kajom Kalas, tokom njene zvanične posjete Crnoj Gori, 7. IV 2025. U nastavku evropskog angažmana, predsjednik Milatović se sastao i sa predsjednikom Evropskog savjeta, Antoniom Koštom, 16. V 2025. Predsjednik Vlade Crne Gore, Milojko Spajić, održao je odvojene sastanke sa visokom predstavnicom Kajom Kalas, 7. IV 2025. i sa predsjednikom Evropskog savjeta Antoniom Koštom, 16. V 2025. Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova, Ervin Ibrahimović, učestvovao je na sastanku ministara vanjskih poslova država članica Evropske unije u okviru zasijedanja Savjeta za vanjske poslove, održanom u Luksemburgu, 13. IV 2025. Takođe, učestvovao je i na neformalnom sastanku ministara vanjskih poslova (Gymnich) sa ministrima zemalja kandidata, održanom u Varšavi, 8. V 2025. Potpredsjednik Vlade Crne Gore, Filip Ivanović, obratio se članovima Odbora za vanjske poslove Evropskog parlamenta (AFET), ističući da Vlada Crne Gore posmatra to obraćanje kao potvrdu i priznanje reformskih napora koje je sprovela na putu ka punopravnom članstvu u Evropskoj uniji.

Što se tiče **pregovora o prisutpanju Crne Gore EU i napretku u pregovaračkim poglavljima** u II kvartalu 2025. nastavljeno je ulaganje napora u pogledu zatvaranja pregovaračkih poglavlja. Usvojen je Prvi prilog Izvještaju Evropske komisije o Crnoj Gori za 2025, kao i Izvještaj o realizaciji Akcionog plana za preporuke EK. U kontekstu sprovođenja SSP-a održana su i tri sektorska pododborna, odnosno Pododbor za unutrašnje tržište i konkurenciju, Pododbor za saobraćaj, životnu sredinu, energetiku i regionalnu politiku te Pododbor za inovacije, ljudske resurse, informatičko društvo i socijalnu politiku. Na sastancima je razmatran napredak po relevantnim poglavljima, razmijenjena mišljenja i definisani naredni koraci u usklađivanju sa EU standardima.

U **oblasti reforme javne uprave**, Crna Gora je nastavila sa sprovođenjem aktivnosti s akcentom na jačanje transparentnosti, profesionalizacije i digitalne transformacije. U aprilu su usvojeni amandmani na Predlog zakona o slobodnom pristupu informacijama i dopunjen je sastav Savjeta za reformu javne uprave, a uvedena je i Metodologija za nagrađivanje izvrsnosti zaposlenih. Usvojen je Izvještaj o sprovođenju Akcionog plana 2022-2024. za sprovođenje Strategije reforme javne uprave 2022-2026, za 2024. godinu i Predlog akcionog plana 2025-2026. za sprovođenje ove strategije. Povučeni su raniji amandmani na Zakon o državnim službenicima i namještenicima, i usaglašen je novi Predlog zakona u skladu sa stavovima Evropske komisije. Takođe, potvrđen je napredak u sprovođenju Strategije

digitalne transformacije, a pokrenut je i proces izrade novog Nacionalnog akcionog plana Partnerstva za otvorenu upravu za period 2026–2029. Na sastanku Posebne grupe za reformu javne uprave sa Evropskom komisijom potvrđen je mjerljiv napredak i značaj ove reforme za dalji proces zatvaranja pregovaračkih poglavlja, posebno poglavlja 23.

U **poglavlju 23 - Pravosuđe i temeljna prava**, Crna Gora je nastavila sa sprovođenjem reformskih procesa, s fokusom na jačanje nezavisnosti pravosudnih institucija i unapređenje zaštite prava građana. U aprilu su utvrđeni predlozi dva zakona - Zakona o dopunama Zakona o Sudskom savjetu i sudijama i Zakona o Državnom tužilaštvu, a od strane Vlade je inicirano sprovođenje ustavne reforme u dijelu uređenja sastava Sudskog savjeta i jačanja kriterijuma za izbor članova tog tijela. Usvojene su dopune Zakona o Ustavnom sudu radi jačanja materijalne nezavisnosti sudija. U domenu zaštite temeljnih prava, sprovedene su aktivnosti na izvršenju presuda Evropskog suda za ljudska prava i isplati pravičnih naknada, a pokrenute su i dodatne mjere podrške porodicama žrtava ratnih zločina i civilnih stradanja. Krajem kvartala utvrđen je Predlog zakona o zaštiti jednakosti i zabrani diskriminacije. U okviru bilansa rezultata u borbi protiv korupcije potvrđene su optužnice i donesene presude protiv bivših javnih funkcionera zbog zloupotrebe položaja i falsifikovanja službenih isprava.

U **poglavlju 24 - Pravda, sloboda i bezbjednost**, Crna Gora je nastavila sprovođenje aktivnosti u cilju jačanja borbe protiv trgovine ljudima, organizovanog kriminala, terorizma i finansijskog kriminala, kao i unapređenja upravljanja granicama i sajber bezbjednosti. Usvojen je Završni izvještaj o implementaciji Strategije za borbu protiv trgovine ljudima 2019-2024, a razmotren je i Izvještaj o sprovođenju mjera za prevenciju i suzbijanje terorizma, pranja novca i finansiranja terorizma. U okviru borbe protiv organizovanog kriminala, Vlada je pokrenula mjere za rješavanje statusa velikih količina oduzetih duvanskih proizvoda u Luci Bar, čime se zatvara višegodišnje bezbjednosno i fiskalno pitanje. U oblasti šengenskih i vanjskih granica, usvojen je novi Akcioni plan za sprovođenje Šengenskog akcionog plana za 2025. Tokom kvartala sproveden je i niz akcija Specijalnog državnog tužilaštva i Specijalnog policijskog odjeljenja koje ukazuju na odlučnu borbu protiv organizovanog kriminala.

U drugom kvartalu 2025, u cilju zatvaranja **pregovaračkog poglavlja 5 - Javne nabavke**, Vlada je usvojila dopunjenu Pregovaračku poziciju za Međuvladinu konferenciju o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji za poglavlje 5. **Shodno tome Pregovaračko poglavlje 5, privremeno je zatvoreno na Međuvladinoj konferenciji koja je održana 26. juna 2025. u Briselu.**

U okviru **poglavlja 6-Privredno pravo**, Skupština je donijela Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu kapitala. Takođe, Vlada je utvrdila Predlog zakona o računovodstvu i Predlog zakona o reviziji.

U okviru pregovaračkog **poglavlja 7 - Pravo intelektualne svojine**, Vlada je usvojila Akcioni plan za sprovođenje Strategije intelektualne svojine Crne Gore za period 2023-2026, za 2025.

U domenu **poglavlja 9 - Finansijske usluge**, Vlada je utvrdila Predlog zakona o sanaciji investicionih društava i Predlog zakona o izdavanju pokrivenih obveznica i nadzoru pokrivenih obveznica. Takođe, Skupština je donijela Zakon o izmjenama i dopunama zakona o obaveznom osiguranju u saobraćaju i Zakon o izmjenama i dopunama zakona o tržištu kapitala.

U okviru pregovaračkog **poglavlja 10 - Informatičko društvo i mediji**, Vlada je utvrdila dodatne izmjene i dopune Zakona o slobodnom pristupu informacijama u skladu sa Direktivom o otvorenim podacima i ponovnoj upotrebi informacija javnog sektora (EU) 2019/1024.

U okviru **poglavlja 13 - Ribarstvo**, Skupština je donijela tri ključna propisa neophodna za ispunjenje prvog završnog mjerila, odnosno zatvaranje pregovaračkog poglavlja.

Kad je riječ o **poglavlju 14 - Saobraćajna politika**, Skupština je donijela Zakon o izmjenama i dopuni Zakona o vazdušnom saobraćaju, a Vlada utvrdila Predlog zakona o željeznici.

U okviru **poglavlja 15 - Energetika i 27 - Životna sredina i klimatske promjene**, pripremljen je Nacrt nacionalnog energetskog i klimatskog plana (NEKP) koji se nalazi na javnoj raspravi koja će trajati do 6. VIII 2025.

U okviru **poglavlja 17 - Ekonomska i monetarna unija** Akcioni plan za usklađivanje sa pravnom tekovinom EU u oblasti ekonomske i monetarne politike je poslat EK 4. IV 2025.

U okviru **poglavlja 19 - Socijalna politika i zapošljavanje** Vlada je utvrdila Predlog Zakona o zabrani diskriminacije koji predstavlja važan preduslov za ispunjenje drugog završnog mjerila u ovom poglavlju.

U okviru **poglavlja 22 - Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata** u izvještajnom periodu je finalizovan tekst Plana aktivnosti za ispunjavanje zahtjeva kohezione politike, te usaglašen sa relevantnim službama Evropske komisije, kada je i dobijeno zeleno svjetlo da se nastavi sa organizovanjem javne rasprave o ovom dokumentu, te usvajanjem na Vladi. Dogovorena je dinamika održavanja tehničkih sastanaka sa EK u cilju ispunjavanja obaveza iz ovog poglavlja.

U okviru **poglavlja 26 - Obrazovanje i kultura**, Vlada je usvojila Strategiju za reform obrazovanja sa Akcionim planom za 2025-2026. Takođe, Skupština donijela Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o osnovnom obrazovanju.

U okviru **poglavlja 27 - Životna sredina i klimatske promjene**, potpisan je Sporazum o pristupanju LIFE programu za životnu sredinu i klimatske akcije Evropske unije.

Što se tiče **poglavlja 29 - Carinska unija**, održana je posmatračka misija na osnovu koje je procijenjeno da je Crna Gora spremna za ulazak u sistem zajedničkog tranzita. Shodno tome, Vlada je utvrdila Predlog zakona o potvrđivanju Konvencije o zajedničkom tranzitnom postupku te Predlog zakona o potvrđivanju Konvencije o pojednostavljenju formalnosti u trgovini robom kojim su se stekli uslovi za pristup zajedničkom tranzitu.

U okviru **poglavlja 31 - Vanjska, bezbjednosna i odbrambena politika**, Crna Gora je nastavila trend potpune usklađenosti sa zajedničkom vanjskom i bezbjednosnom politikom EU. Takođe, donijeta su i dva strateška dokumenta u ovoj oblasti: Strategija za suprotstavljanje hibridnim prijetnjama 2025-2028, sa pratećim Akcionim planom 2025-2026, kao i Akcioni plan za unaprjeđenje nacionalnih kapaciteta za primjenu restriktivnih mjera (sankcija) za period 2025-2028.

U domenu **poglavlja 32 - Finansijski nadzor**, Vlada je utvrdila Predlog zakona o upravljanju, unutrašnjoj kontroli i unutrašnjoj reviziji u javnom sektoru. Realizacija ove aktivnosti predstavlja veliki korak ka ispunjavanju prvog završnog mjerila.

Kada je riječ o **sprovođenju Strategije informisanja, odnosno informisanju javnosti o procesu pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji**, nastavljeno je sa aktivnostima usmjerenim na sprovođenje Strategije informisanja javnosti o pristupanju Crne Gore EU 2023-2026. godine.

Među važnijim aktivnostima napominjemo da su održane konsultacije sa predstavnicima nevladinih organizacija u vezi sa raspodjelom sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija u oblasti evroatlantskih i evropskih integracija Crne Gore u 2025.

Takođe, povodom Dana Evrope u više opština je, tokom maja, organizovana manifestacija „Evropski đir – Igre bez granica“, koja je okupila veliki broj građana i građanki, s ciljem promocije znanja, timske saradnje i aktivnog učešća mladih u društvenim procesima, kroz vrijednosti kao što su solidarnost, tolerancija i inkluzija koje su temelj Evropske unije. Evropski đir je organizovalo Ministarstvo evropskih poslova u saradnji sa lokalnim samoupravama, uz podršku Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori, a kroz projekat EU4ME.

Uz navedeno, nastavljeno je sa organizacijom panel debata i kampanja, poput Foruma „Pitaj ministra!“, i skupova o poglavljima 7- Pravo intelektualne svojine, 10 - Informatičko društvo i mediji i 20 – Preduzetništvo i industrijska politika.

U drugom kvartalu 2025. **Odbor za evropske integracije** održao je pet sjednica i aktivno doprinio jačanju parlamentarne uloge u procesu pristupanja EU. Usvojeni su izvještaji o radu za 2024. i plan za 2025. godinu, kvartalni i polugodišnji izvještaji o integracionim aktivnostima, kao i izvještaj sa konsultativnog saslušanja ministarke Maide Gorčević. Poseban akcenat stavljen je na status pregovora, ispunjavanje mjerila, korišćenje EU fondova i sprovođenje Reformske agende.

Odbor je organizovao sastanke sa predstavnicima Vlade, Delegacije EU i NVO sektora, a u međunarodnim aktivnostima učestvovao je na POSP-u u Strazburu, COSAC-u u Varšavi i interparlamentarnim forumima u Briselu i Jerevanu. Održani su bilateralni susreti sa predstavnicima Danske i Estonije, kao i sastanak sa Odborom za budžet Evropskog parlamenta.

Povodom Dana Evrope održan je sastanak sa ambasadorima država članica EU, dok je krajem juna organizovana konferencija „Budućnost proširenja EU – budućnost je sada“, na kojoj je potvrđena snažna podrška evropskoj perspektivi Crne Gore. Takođe, Sekretarijat Odbora učestvovao je u međunarodnim mrežama i tehničkim aktivnostima podrške evropskim integracijama.

Kada je u pitanju **usklađivanje zakonodavstva Crne Gore s pravnom tekovinom Evropske unije**, tokom drugog kvartala 2025. Ministarstvo evropskih poslova dalo je mišljenje na 47 predloga propisa, od čega je 28 zakona i 19 podzakonskih akata.

U vezi sa **pripremom crnogorske verzije pravne tekovine** u drugom kvartalu 2025. Ministarstvo evropskih poslova pripremilo je oko 1.400 standardnih strana prevoda pravne tekovine Evropske unije, uz odgovarajuće prevodilačke memorije i stručnu terminologiju. Terminološka baza Monterm, zvanična baza Crne Gore u procesu evropskih integracija, ažurirana je i na kraju kvartala sadrži 12.350 stručnih termina. Takođe, u maju je objavljeno revidirano elektronsko izdanje Priručnika za prevođenje dokumenata u procesu evropskih integracija, koji se koristi kao obavezni standard za prevođenje zakona, izvještaja i drugih dokumenata koji se upućuju institucijama Evropske unije.

Kada je u pitanju **Instrument pretpristupne podrške – IPA**, nastavljen je rad na pripremi tenderske dokumentacije i ugovaranju projekata iz programa IPA 2021, kao i na pripremi za sprovođenje operativnih programa za period 2024-2027 za oblasti: 1) Životna sredina i 2) Zapošljavanje i socijalne politike. S tim u vezi, nakon potpisivanja finansijskih sporazuma od strane Evropske komisije 29. I 2025. odnosno 30. I 2025. crnogorska strana je iste potpisala 10. VI 2025. Takođe, tokom izvještajnog perioda, nastavljeno je programiranje IPA 2025-2027 programa. Nakon što su unaprijeđeni nacrti programa dostavljeni Delegaciji EU u martu 2025. tokom izvještajnog perioda je rađeno na njihovoj finalizaciji, kao i na pripremi nacrta Finansijskog sporazuma za navedeni program. Kroz Reformsku agendu Crne Gore 2024-2027 za Instrument EU za reforme i rast za Crnu Goru, Ministarstvo evropskih poslova je radilo

na pripremi drugog polugodišnjeg izvještaja koji će do 15. VII 2025. godine biti dostavljen Evropskoj komisiji. Izvještaj će sadržati informacije o statusu neispunjenih koraka koje je bilo neophodno ispuniti do kraja februara 2025. kao i o koracima za koje je krajnji rok za ispunjavanje 30. VI 2025. godine. Tokom izvještajnog perioda, Sporazum o zajmu između Evropske unije i Crne Gore, o posebnim aranžmanima za sprovođenje podrške Unije Crnoj Gori u okviru Instrumenta za reforme i rast je stupio na snagu 6. V 2025. a prva rata predfinansiranja je uplaćena 15. V 2025.

Tokom izvještajnog perioda nastavljen je rad na implementaciji projekata iz prethodnih poziva u okviru programa prekogranične saradnje koje Crna Gora sprovodi sa Albanijom, Kosovom, Srbijom i Bosnom i Hercegovinom.

U okviru Programa prekogranične saradnje Crna Gora – Albanija, četiri projekta iz Trećeg i četiri iz Četvrtog poziva nastavili su implementaciju, dok su dva završena. Održani su treninzi za korisnike, sprovedene monitoring posjete, a aplikacioni paket za Prvi poziv u IPA III programu usklađen je sa novim PRAG pravilima i poslat na odobrenje Delegaciji Evropske unije. Očekuje se da će Prvi poziv za dostavljanje predloga projekata biti objavljen tokom trećeg kvartala 2025.

Za PPS Crna Gora – Kosovo, od 11 projekata iz Trećeg poziva, osam je završeno, a tri su u toku. Zajednički odbor je završio prvi korak evaluacije projekata iz Prvog poziva IPA III programa. Takođe je izrađen i podnesen periodični izvještaj o tehničkoj podršci.

U okviru PPS Crna Gora – Srbija, završeno je sprovođenje šest projekata iz Drugog poziva, dok je 13 projekata ugovoreno kroz Treći poziv, od kojih je sedam već završeno. Intenzivirane su aktivnosti posvećene pripremi aplikacionog paketa za IPA III poziv, čija je objava planirana za treći kvartal 2025. godine, s budžetom od 5,4 miliona eura.

U okviru Programa Crna Gora – Bosna i Hercegovina, svi projekti iz Prvog poziva su u fazi implementacije. Pripremljen je i odobren prvi periodični izvještaj o tehničkoj podršci, a realizovana je i prva monitoring posjeta. U toku su pripreme za Drugi poziv, koji se planira za septembar 2025. godine, u vrijednosti od 3,24 miliona eura.

U okviru Interreg programa za period 2021–2027, nastavljena je realizacija projekata usmjerenih na unapređenje kvaliteta usluga u oblastima istraživanja, inovacija, zdravstva, održivog turizma, energetske efikasnosti i zaštite životne sredine. Ovi projekti omogućili su crnogorskim korisnicima da uspostave partnerstva, unaprijede međusobnu saradnju, izgrade institucionalne kapacitete i, zajedno sa partnerima iz zemalja članica EU, planiraju zajedničke odgovore na savremene izazove. Relevantne oblasti obuhvataju, inovacije, pametnu specijalizaciju, zaštitu životne sredine, otpornost na klimatske promjene, energetske efikasnost, održivu mobilnost, obrazovanje, turizam i kulturu.

Tokom izvještajnog perioda, crnogorske institucije i organizacije nastavile su sprovođenju 33 projekta u okviru Prvog poziva Interreg programa Hrvatska, Bosna i Hercegovina – Crna Gora. Vrijednost projekata iznosi oko 46,6 miliona eura, a crnogorskim partnerima je na raspolaganju 12,8 miliona eura. Projekti su usmjereni na inovacije, zdravstvo, turizam, energetske efikasnost, cirkularnu ekonomiju i klimatske promjene. U okviru Fonda za male projekte (SPF – EmBRACE), koji se finansira iz ovog programa, sprovode se 24 manja projekta, u kojima učestvuju mikro i mala preduzeća iz tri zemlje učesnice. Crnogorski partneri učestvuju u 19 projekata s budžetom od 1,28 miliona eura. Pored toga, odobrena su 3 strateška projekta ukupne vrijednosti 30,8 miliona eura, u kojima učestvuje 5 partnera iz Crne Gore (budžet: 7,71 miliona eura). Projekti su fokusirani na klimatske promjene, zdravstvo i poljoprivredu. Drugi

poziv je bio otvoren od marta do juna 2025. s budžetom od 29,92 miliona eura. Održane su informativne sesije i započet proces evaluacije.

U okviru Interreg IPA Južni Jadran, potpisan je Sporazum o tehničkoj podršci, čime je Ministarstvu evropskih poslova (MEP) omogućena podrška u iznosu od 810.000 eura. Odobrena su 43 projekta iz Provg poziva ukupne vrijednosti oko 41 milion eura, u kojima će učestvovati 49 crnogorskih partnera sa budžetom od preko 11 miliona eura. Realizacija projekata će otpočeti 1. jula 2025. godine, a projekti obuhvataju četiri strateške oblasti: konkurentnost i inovacije, održivi razvoj i životna sredina, mobilnost i transport, te socijalnu inkluziju.

U Programu Dunavskog regiona sprovodi se 31 projekat iz Prvog poziva, uz učešće 37 crnogorskih partnera. Vrijednost ovih projekata iznosi 71,7 miliona eura, dok je za aktivnosti crnogorskih partnera odobreno 5,3 miliona eura. U toku je ugovaranje 12 projekata iz Drugog poziva, u kojima će 14 institucija iz Crne Gore imati na raspolaganju 1,8 miliona.

U okviru Interreg IPA ADRION programa, nastavljeno je sprovođenje 54 projekta Prvog poziva. Završen je i Drugi poziv, u okviru kojeg je pristiglo 286 prijava.

U Interreg Euro-MED programu, započela je realizacija 7 projekata iz Četvrtog poziva u kojima učestvuju crnogorski partneri. Na XIII Odbora za nadgledanje odobrena su 3 nova projekta sa crnogorskim partnerima, čiji ukupan budžet iznosi 11,5 miliona eura.

U okviru Programa saradnje URBACT IV, tokom izvještajnog perioda je otvoren poziv za mreže za prenos znanja. Organizovani su info dani i kampanja promocije. Predstavnice MEP-a učestvovala su na URBACT festivalu u Vroclavu i sastancima u Parizu i Malborku.

U Programu saradnje Interreg Evropa, 15. IV potpisan je Finansijski sporazum, čime su se stekli uslovi da crnogorski partneri dobiju sredstva po osnovu refundacije. Započeta je realizacija projekata odobrenih u okviru Trećeg poziva.

U okviru sprovođenja Strategije EU za Jadransko-jonski region (EUSAIR), crnogorski predstavnici su učestvovali na Godišnjem EUSAIR forumu, 6. i 7. maja na Kritu (Grčka), drugom sastanku tematske radne grupe za stub V (Socijalna kohezija) održanom 3. aprila u Zadru (Hrvatska) i 21. sastanku tematske radne grupe za stub I (Plavi rast) održanom 9. aprila u Podgorici.

Kada je u pitanju Strategija EU za Dunavski region (EUSDR), predstavnice Direkcije za horizontalna pitanja i makroregionalnu saradnju prisustvovala su sastanku nacionalnih koordinatora strategije održanom Sarajevu u okviru bosansko-hercegovačkog predsjedavanja strategijom 9-10 IV 2025.

S a d r Ź a j:

1. Politički dijalog Crne Gore i Evropske unije.....	9
2. Pregovori o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji.....	16
2.1 Poglavlja pravne tekovine	16
3. Informisanje javnosti o procesu pristupanja Evropskoj uniji.....	22
4. Aktivnosti Odbora za evropske integracije Skupštine Crne Gore u pregovaračkom procesu	25
5. Usklađivanje zakonodavstva s pravnom tekovinom EU.....	28
6. Priprema crnogorske verzije pravne tekovine.....	32
7. Instrument pretpristupne podrške – IPA	33
7.1. IPA II (2014–2020)	33
7.2. IPA III (2021–2027)	33
7.3. Tvining i Tajeks	41
7.4. Makroregionalne strategije	41

1. Politički dijalog Crne Gore i Evropske unije

U izvještajnom periodu je održana *Međuvladina konferencija između Crne Gore i Evropske unije* na kojoj je **zatvoreno pregovaračko poglavlje 5 – Javne nabavke**. S crnogorske strane je potvrđena snažna opredijeljenost Vlade za sprovođenje daljih reformi u cilju ubrzanja evropske agende sa posebnim osvrtom na neophodne korake u oblasti vladavine prava, unaprijeđenje dobrosusjedskih odnosa, kao i plan zatvaranja preostalih poglavlja s ciljem da se do 2026. okonča pregovarački proces i da Crna Gora postane punopravna članica do kraja 2028.

Realizovane su, takođe, aktivnosti koje se odnose na evropsku agendu i proces integracije Crne Gore u EU, kao i susreti na visokom nivou i posjete evropskih partnera Crnoj Gori.

Predsjednik Crne Gore Jakov Milatović	- Predsjednik Crne Gore Jakov Milatović se sastao sa Visokom predstavnicom EU za vanjsku politiku i bezbjednost Kajom Kalas, tokom njene zvanične posjete Crnoj Gori, 7. IV 2025. Ovom prilikom Kalas je pohvalila dosadašnje rezultate koje je Crna Gora postigla u pregovaračkom procesu, naglašavajući da će članstvo Crne Gore u EU biti dobar znak za čitav region. - Predsjednik Crne Gore Jakov Milatović sastao se sa predsjednikom Evropskog savjeta Antoniom Koštom, 16. V 2025. Potvrđena je značajna podrška politici proširenja EU, te je istaknuto da je ključno držati fokus na aktuelni proces i da Crna Gora mora iskorisiti momenat.
Predsjednik Vlade Crne Gore Milojko Spajić	- Predsjednik Vlade Crne Gore Milojko Spajić se sastao sa Visokom predstavnicom EU za vanjsku politiku i bezbjednost Kajom Kalas, tokom njene zvanične posjete Crnoj Gori, 7. IV 2025. Tokom susreta istaknuto je da evropski partneri računaju na kontinuiran i intezivan dijalog sa EU u narednom periodu, koji će obezbijediti nastavak otvorene i konstruktivne diskusije o svim pitanjima od značaja za pristupanje Crne Gore Evropskoj uniji. - Predsjednik Vlade Crne Gore Milojko Spajić sastao se sa predsjednikom Evropskog savjeta Antoniom Koštom, 16. V 2025. Tom prilikom je istaknuto da je ključno držati fokus na aktuelni proces i da Crna Gora mora iskorisiti momenat. Tokom tekuće i naredne godine Crna Gora će napraviti odlučujući korak ka članstvu u EU.
Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova Ervin Ibrahimović	- Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova Ervin Ibrahimović je učestvovao na sastanku ministara vanjskih poslova država članica EU u okviru zasjedanja Savjeta za vanjske poslove, Luksemburg, 13. IV 2025. Učešće potpredsjednika Vlade i ministra vanjskih poslova na sastanku ministara vanjskih poslova država članica EU i zemlja kandidata regiona Zapadnog Balkana predstavljalo je priliku za potvrđivanje nedvosmislenog opredjeljenja Vlade na evropskom putu Crne Gore i njene posvećenosti ispunjavanju obaveza iz evropske agende kako bismo postali punopravna članica EU do 2028. - Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova Ervin Ibrahimović je učestvovao na neformalnom sastanku ministara vanjskih poslova država članica EU (Gymnich) sa ministrima vanjskih poslova zemalja kandidata u okviru predsjedavanja Poljske Savjetom EU, Varšava, 8. V 2025. Na sastanku je naglašena važnost politike proširenja kako za

Potpredsjednik Vlade za vanjske i evropske poslove Filip Ivanović	države kandidate, tako i za bezbjednost EU. Pohvaljen je i ostvareni napredak Crne Gore na putu ka članstvu u EU. - Potpredsjednik Vlade Filip Ivanović se obratio članovima Odbora za vanjske poslove Evropskog parlamenta (EP)- AFET i istakao da Vlada Crne Gore vidi obraćanje kao potvrdu i priznanje mjera koje su preduzete u cilju napretka ka članstvu u Evropskoj uniji.
--	---

Bilateralni odnosi

Bosna i Hercegovina

- Bilateralne političke konsultacije između Ministarstva vanjskih poslova Crne Gore i Ministarstva vanjskih poslova Bosne i Hercegovine održane su 8. V 2025. u Sarajevu.

Republika Hrvatska

- Bilateralne političke konsultacije između Ministarstva vanjskih poslova Crne Gore i Ministarstva vanjskih i evropskih poslova Republike Hrvatske, na nivou državnih sekretara, održane su 14. V 2025. u Zagrebu;
- Ministar vanjskih i evropskih poslova Republike Hrvatske Gordan Grlić Radman boravio je u radnoj posjeti Crnoj Gori 21. VI 2025. povodom potpisivanja Ugovora između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Hrvatske o poklanjanju nepokretnosti-Doma kulture „Josip Marković” u Donjoj Lastvi, Tivat;

Republika Sjeverna Makedonija

- Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova Crne Gore Ervin Ibrahimović boravio je u zvaničnoj posjeti Republici Sjevernoj Makedoniji 25. IV 2025.

Multilateralni odnosi

Saradnja sa Ujedinjenim nacijama (UN)

Crna Gora je nastavila trend potpune usklađenosti sa zajedničkom vanjskom i bezbjednosnom politikom EU kroz pridruživanje svim zajedničkim izjavama i pozicijama Evropske unije u svim UN forumima. Od aprila ove godine, Crna Gora je ponovo predstavljena na nivou ambasadora - stalnog predstavnika pri Ujedinjenim nacijama u sjedištu organizacije u Njujorku.

Ljudska prava

Crna Gora nastavlja da aktivno učestvuje u zasjedanjima Savjeta za ljudska prava i održava dijalog o ljudskim pravima sa EU i državama članicama, sa posebnim fokusom na stanje u Ukrajini i Gazi i pozicioniranja u sjedištima UN.

Crna Gora nastavlja aktivno učešće u Radnoj grupi za Opšti periodični pregled (UPR) stanja ljudskih prava u državama članica UN, u okviru koje je u januaru i maju učestvovala u dijalogu o stanju ljudskih prava u 28 država članica (uključujući države članice EU – Italiju, Sloveniju, Španiju i Švedsku).

Visoki komesar Ujedinjenih nacija za ljudska prava Volker Turk boravio je u prvoj zvaničnoj posjeti Crnoj Gori, 18-19. V 2025, tokom koje su održani sastanci sa predsjednikom Crne Gore Jakovom Milatovićem, potpredsjednikom Vlade i ministrom vanjskih poslova Ervinom Ibrahimovićem, ministrom pravde Bojanom Božovićem i ministrom ljudskih i manjinskih prava Fatmirom Đekom, kao i sa zaštitnikom ljudskih prava i sloboda Sinišom Bjekovićem i predstavnicima civilnog sektora.

Regionalni direktor Međunarodne organizacije za migracije (IOM) za Evropu i Centralnu Aziju Artur Erken boravio je u posjeti Crnoj Gori 16. V 2025. povodom učešća na konferenciji "Radne migracije: Podrška ekonomskom rastu na Zapadnom Balkanu". Tom prilikom održan je sastanak sa potpredsjednikom Vlade i ministrom vanjskih poslova Ervinom Ibrahimovićem.

Mir i bezbjednost

U junu 2025, osnovano je nacionalno Koordinaciono tijelo za neproliferaciju oružja za masovno uništenje, čiji zadatak će biti praćenje/korodinacija prati sprovođenje Mape puta za prevenciju, detekciju, suzbijanje i zaštitu od hemijskih, bioloških, radioloških i nuklearnih prijetnji i rizika (HBRN), prevenciju i suzbijanje proliferacije oružja za masovno uništenje i sredstava za njihovu isporuku, te onemogućavanje njihovog dospijevanja u ruke nedržavnih aktera (2023-2028).

Održivi razvoj

U naznačenom izvještajnom periodu nastavljena je redovna aktivnost koordinacije saradnje sa UN timom u zemlji, kroz praćenje implementacije Okvira saradnje za održivi razvoj Vlade Crne Gore i UN sistema u zemlji (UNSDCF) za period 2023-2027. S tim u vezi, MVP je koordiniralo organizaciju sastanaka rezultatskih grupa po oblastima saradnje Vlade i UN tima – inkluzivan ekonomski razvoj i održivost životne sredine; razvoj ljudskog kapitala, smanjenje ranjivosti i socijalna inkluzija; socijalna kohezija, upravljanje usmjereno na ljude, vladavina prava i ljudska prava – na kojima su predstavljeni ključni rezultati postignuti u 2024, kao i pregled planiranih aktivnosti za tekuću godinu. Redovni godišnji sastanak Nadzornog komiteta za praćenje implementacije Okvira saradnje za održivi razvoj Vlade Crne Gore i UN sistema u zemlji (UNSDCF) za period 2023-2027. održan je, 29. V 2025, u UN Eko zgradi u Podgorici, na kojem je usvojen Zajednički plan rada za 2025. Treća godina implementacije UNSDFC potvrđuje napredak u implementaciji ciljeva održivog razvoja, istovremeno doprinoseći naporima Vlade u sprovođenju EU agende i reformi u skladu sa Planom rasta za Zapadni Balkan.

Četvrta međunarodna konferencija UN o finansiranju za razvoj (FFD4) održana je u periodu od 30. VI do 3. VII 2025. u Sevilji (Španija), na kojoj je, na poziv generalnog sekretara UN Antonija Gutereša i predsjednika Vlade Španije Pedra Sančesa, učestvovao predsjednik Crne Gore Jakov Milatović.

Snažno partnerstvo Crne Gore i UN dodatno je podstaknuto i iniciranjem Fonda za ubrzani razvoj Crne Gore (Montenegro Acceleration Fund - MAF), mehanizma udruženog finansiranja i platforme za strateška i inovativna partnerstva, koji ima za cilj ubrzanje sprovođenja Agende za održivi razvoj do 2030, ostvarivanja ciljeva održivog razvoja (SDGs) u Crnoj Gori i procesa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji. Najveći donator Fonda za razvojne inicijative je Evropska unija, kao i vlade Crne Gore, Luksemburga, Švajcarske, Austrije i Irske.

Saradnja sa OEBS-om i Savjetom Evrope

Saradnja sa OEBS-om je tokom izvještajnog perioda nastavila je da bilježi visok stepen dinamike u ranije uspostavljenim okvirima.

U periodu 5-6. V 2025. specijalna izaslanica predsjedavajuće Organizaciji za evropsku bezbjednost i saradnju (OEBS) Terhi Hakala boravila je u službenoj posjeti Crnoj Gori, tokom koje je imala sastanke sa predsjednikom Vlade Milojkom Spajićem, predsjednikom Skupštine Andrijom Mandićem, kao i predstavnicima MVP i Predsjedništva Crne Gore.

U cilju razmatranja zajedničke saradnje u oblasti inkluzije mladih i unapređenja njihovog položaja, specijalni izaslanik predsjedavajuće OEBS-u za agendu *Mladi, mir i bezbjednost* (CIO SR YPS) Santeri Leinonen je imao susret sa ministrom sporta i mladih Dragoslavom Ščekićem, 13. VI 2025. tokom zvanične posjete Crnoj Gori. Specijalni izaslanik je prisustvovao i Nacionalnoj konferenciji za mlade, mir i bezbjednost, koju su zajednički organizovale Lokalna kancelarija Regionalne kancelarije za saradnju mladih (RYCO) i Misija OEBS-a u Podgorici, 12. VI 2025. koju je otvorio ppv i mvp E. Ibrahimović.

U periodu 25-26. VI 2025. održana je Godišnja bezbjednosna pregledna konferencija OEBS-a - ASRC. Crna Gora je imala i nacionalnu izjavu na ovoj Konferenciji, kojom je ukazano da agresija Ruske Federacije na Ukrajinu ostaje najveći izazov za bezbjednost u regionu OEBS-a.

➤ **Saradnja sa Savjetom Evrope**

U izvještajnom periodu Crna Gora je nastavila da razvija kvalitetnu i produktivnu saradnju sa Savjetom Evrope, doprinoseći većoj vidljivosti naše države u Organizaciji u kontekstu priprema za preuzimanje predsjedavanja Crne Gore Komitetu ministara Savjeta Evrope (novembar 2026 – maj 2027.).

U periodu 3-6. IV 2025. Crna Gora je bila domaćin Zajedničkog sastanka Upravnog i Administrativnog odbora Razvojne banke Savjeta Evrope (CEB), koji je održan u Budvi. Na otvaranju Zajedničkog sastanka učešće je uzeo i generalni sekretar Savjeta Evrope Alan Berse, koji je boravio u zvaničnoj posjeti Crnoj Gori 2-4. IV 2025. Tokom zvanične posjete, gs Berse je imao bilateralne susrete sa predsjednikom Crne Gore Jakovom Milatovićem, predsjednikom Vlade Milojkom Spajićem, potpredsjednikom Vlade za vanjske i evropske poslove Filipom Ivanovićem, ministrom pravde Bojanom Božovićem. Generalni sekretar Berse je u razgovorima sa najvišim crnogorskim zvaničnicima pohvalio napredak naše države u oblasti sprovođenja reformi usklađenih sa evropskim standardima.

Tokom izvještajnog perioda ostvarena je intenzivna saradnja i sa Evropskom komisijom za demokratiju putem prava – Venecijanska komisija (upućena dva zahtjeva za mišljenje, organizovana ekspertska posjeta Venecijanske komisije Crnoj Gori, u periodu 24-25. IV 2025.).

U periodu 22-26. IV 2025. potpredsjednik Vlade za politički sistem, pravosuđe i antikorupciju Momo Koprivica boravio je u radnoj posjeti Strazburu kada je imao bilateralne susrete sa generalnim direktorom Savjeta Evrope za ljudska prava i vladavinu prava Đanlukom Espozitom, generalnom direktoricom SE za demokratiju i ljudsko dostojanstvo Marjom Rotenen, kao i predsjednikom Evropskog suda za ljudska prava Markom Bošnjakom.

Na 134. ministarskom sastanku Komitetu ministara Savjeta Evrope, koji je održan u periodu 13-14. V 2025. učešće je uzeo potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova mr Ervin Ibrahimović. Na marginama ministarskog sastanka, MVP Ibrahimović je imao susrete sa ministrom vanjskih poslova R. Moldavije Mihailom Popsoiem i ministarkom vanjskih poslova i saradnje Kneževine Monako Izabelom Bero-Amadi koji su bili fokusirani na razmatranje modaliteta saradnje u kontekstu konsektivnih predsjedavanja tri države Komitetu ministara Savjeta Evrope.

Ministarstvo vanjskih poslova je u izvještajnom periodu nastavilo da sprovodi aktivnosti u cilju pripreme Crne Gore za predsjedavanje Komitetu ministara Savjeta Evrope (novembar 2026 – maj 2027), te je stoga, shodno Odluci Vlade Crne Gore o obrazovanju Radne grupe za pripremu predsjedavanja, održan i Drugi sastanak međuresorske Radne grupe 17. VI 2025.

Na predlog MVP, Vlada je 27. VI 2025. usvojila Informaciju o pripremama za predsjedavanje Crne Gore Komitetu ministara Savjeta Evrope: novembar 2026 – maj 2027.

Saradnja u okviru regionalnih inicijativa i organizacija

U izvještajnom periodu, Crna Gora je nastavila sa unapređivanjem regionalne saradnje i, kao pouzdan i konstruktivan partner, aktivno učestvovala u radu brojnih regionalnih organizacija i inicijativa: Berlinski proces, Proces saradnje u jugoistočnoj Evropi, Savjet za regionalnu saradnju, Centralno-evropska inicijativa, Jadransko-jonska inicijativa, Strategija EU za jadransko-jonski region, Centar za bezbjednosnu saradnju, Međunarodna organizacija za frankofoniju, Ana Lind Fondacija, Fond za Zapadni Balkan i Regionalna inicijativa za migracije, azil i izbjeglice.

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova Ervin Ibrahimović susreo se sa generalnim sekretarom Centralno-evropske inicijative Frankom Dal Masom 2. IV u Podgorici i sa direktorom Centra za bezbjednosnu saradnju Mihajlom Konstantinom Grigorijem 28. V u Podgorici.

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova Ervin Ibrahimović učestvovao je na sastanku šefova država i vlada u okviru Igara malih zemalja u Andori, 26. V.

Predsjednik Crne Gore Jakov Milatović učestvovao je na sastanku šefova država Procesu saradnje u jugoistočnoj Evropi u Tirani, 16. VI.

Crna Gora je dobila status pridružene države učesnice u Inicijativi Tri mora, na samitu inicijative u Varšavi, 29. IV, na kojem je učestvovao predsjednik Crne Gore Jakov Milatović.

Izdvajamo sastanke u okviru regionalnih organizacija i inicijativa na kojima su učestvovali predstavnici Ministarstva vanjskih poslova:

1) Proces saradnje u jugoistočnoj Evropi:

- ✓ Sastanci političkih direktora – Tirana, 20. IV i 10-11. VI;
- ✓ Sastanak ministara vanjskih poslova – Tirana, 16. VI;

2) Savjet za regionalnu saradnju:

- ✓ Sastanci Finansijskog podkomiteta – onlajn, 13. V i 26. VI;
- ✓ Sastanak Borda – Budva, 14. V;
- ✓ Godišnji sastanak – Tirana, 16. V.

3) Centralno-evropska inicijativa:

- ✓ Sastanci Komiteta nacionalnih koordinatora – Brisel, 15. IV i Trst, 5. VI;
- ✓ Konferencije o projektima CEI u Crnoj Gori – Podgorica, 26. V i Kotor, 25. VI.

4) Regionalna inicijativa za migracije, azil i izbjeglice:

- ✓ Sastanci Komiteta – Skoplje, 27. V i Tirana, 23. VI.

5) Fond za Zapadni Balkan:

- ✓ Sastanak Komiteta visokih zvaničnika – Tirana, 22-23. IV;
- ✓ Konsultacije sa Sekretarijatom – Tirana, 22. VI.

6) Jadransko-jonska inicijativa:

- Sastanak ministara vanjskih poslova – Krit, 6. V;

- Obilježavanje 25 godina postojanja JJI – Ankona, 27. VI.
- 7) **Strategija EU za jadransko-jonski region:**
 - ✓ Godišnji Forum, 7. V;
- 8) **Centar za bezbjednosnu saradnju:**
 - Sastanak kontakt osoba za RACVIAC – onlajn, 3. VI;
- 9) **Berlinski proces:**
 - ✓ Sastanci šerpasa – onlajn, 4. IV i Beč, 16-17. VI;
 - ✓ Sastanak nacionalnih koordinatora ZB o CRM2 – Budva, 14. V;
 - ✓ Sastanak Mreže ministarstava vanjskih poslova u organizaciji GIZ-a – Zadar, 12. VI;
 - ✓ Pripremni sastanci Mreže ministarstava vanjskih poslova za Samit u Londonu – Sarajevo, 7. IV i Podgorica, 5. VI.
- 10) **Međunarodna organizacija za Frankofoniju:**
 - ✓ Sastanci sa direktoricom Francuskom instituta i predstavnicima Ambasade Francuske – Podgorica, 10. IV i 14. V;
 - ✓ Sastanak sa direktoricom Francuske evropske škole u Podgorici – Podgorica, 3. VI;
 - ✓ Sastanak sa rukovoditeljkom međunarodnih projekata Privredne i industrijske komore Pariza – onlajn, 6. VI.
- 11. **Ana Lind Fondacija:**
 - ✓ Bord guvernera – Tirana, 19. VI.

Saradnja Crne Gore i NATO

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova mr Ervin Ibrahimović i ministar odbrane Dragan Krapović učestvovali su na sastanku šefova država i vlada NATO članica, održanom 24 - 25. VI 2025. u Hagu, Kraljevina Nizozemska. Na Samitu je usvojena istorijska odluka o povećanju izdvajanja za odbranu, čime će se ojačati djelovanje Alijanse u svim aspektima, sa ciljem zaštite teritorije i bezbjednosti građana. Lideri su usvojili Deklaraciju kojom je postavljen novi osnov za izdvajanje za odbranu, uz isticanje značaja povećanja proizvodnje u odbrambenoj industriji, te potvrđen nastavak podrške Ukrajini. Fokus Samita bio je na postizanju dogovora za veće izdvajanje za odbranu u iznosu od 5 odsto, što predstavlja veliki skok u odnosu na osnov koji je postavljen na NATO Samitu u Velsu – izdvajanje od 2 odsto za odbranu. Šef crnogorske diplomatije je tokom Samita učestvovao na sastanku ministara vanjskih poslova u formatu Savjet NATO – Ukrajina (NUC), tokom kojeg je poručio da će Crna Gora, kao posvećena NATO članica, nastaviti da podržava Ukrajinu kako na bilateralnom planu, tako i kroz NATO mehanizme saradnje i pomoći, te da podrška odbrani Ukrajine i odbrani teritorijalnog integriteta i suvereniteta ostaje jedan od ključnih prioriteta Alijanse.

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova mr Ervin Ibrahimović učestvovao je na neformalnom sastanku ministara vanjskih poslova NATO članica, održanog 14-15. V 2025. u Antaliji, Republika Turska. Drugi godišnji sastanak u ovom formatu, bio je priprema za predstojeći samit Alijanse, koji se održao od 24. do 26. VI 2025. u Hagu, Kraljevina Nizozemska. Fokus sastanka je stavljen na povećanje izdvajanja za odbranu, što je bilo i ključno pitanje Samita, ali i Alijanse u godinama koje dolaze. Ministri su se saglasili i o značaju daljeg pružanja podrške i pomoći Ukrajini, te o važnosti postizanja trajnog i pravednog mira. Ibrahimović je, tokom sastanka u Antaliji, naglasio posvećenost Crne Gore ključnim zadacima NATO-a. Posebno je ukazao na ulogu NATO-a na Zapadnom Balkanu kao strateški važnom regionu za Alijansu u očuvanju bezbjednosti i stabilnosti, čemu Crna Gora aktivno doprinosi.

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova mr Ervin Ibrahimović učestvovao je na sastanku ministara vanjskih poslova NATO članica, koji je održan 3-4. IV 2025. u Briselu. U fokusu razgovora je bilo jačanje evroatlantske solidarnosti i jedinstva sa posebnim osvrtom na povećanje izdvajanja za odvratanje i odbranu. U pogledu Ukrajine, saveznice su potvrdile spremnost za pronalaženje rješenja koje bi vodilo pravednom i trajnom miru, uz dugoročne bezbjednosne garancije od strane Evrope i SAD-a. U kontekstu globalnih bezbjednosnih izazova, razgovarano je sa partnerima iz indo-pacifičkog regiona, a razmatrani su i načini produbljivanja saradnje sa Južnim susjedstvom. Ibrahimović je, tokom sastanka u Briselu, istakao snažnu posvećenost Crne Gore zajedničkim vrijednostima i aktivnostima, te posebno ukazao na važnost očuvanja bezbjednosti Zapadnog Balkana, kao regiona od strateškog značaja za Alijansu. Ukazao je na značaj potrebe daljeg jačanja vidljivosti Alijanse u regionu, između ostalog, i kroz nastavak posjeta najviših zvaničnika NATO-a, uključujući i novog generalnog sekretara.

Ostale NATO aktivnosti

Posljednja, četrnaesta rotacija u okviru borbene grupe fIF (Isturene kopnene snage – Forward Land Forces) u Letoniji, pod komandom Kanade, je realizovana u junu 2025. g (10 pripadnika VCG).

Restriktivne mjere

Crna Gora je nastavila da se stoprocentno usklađuje sa Zajedničkom vanjskom i bezbjednosnom politikom Evropske unije, što uključuje i kontinuirano pridruživanje restriktivnim mjerama usvojenim od strane Savjeta Evropske unije i njihovo pravno transponovanje u naš pravni sistem.

Tokom drugog kvartala 2025. godine, u potpunosti je transponovan 16. paket sankcija Evropske unije prema Ruskoj Federaciji i režim prema Bjelorusiji, dok je 17. paket u procesu transponovanja. Vlada Crne Gore je, na predlog MVP-a, na sjednici od 3. IV 2025. donijela Odluku o obrazovanju Stalnog koordinacionog tijela za restriktivne mjere, predviđenog Zakonom o restriktivnim mjerama, zaduženog za niz koordinacionih, savjetodavnih i drugih zadataka u cilju efikasne primjene restriktivnih mjera na nacionalnom nivou, a čiji su članovi predstavnici svih organa državne uprave nadležnih za primjenu restriktivnih mjera.

Osim Stalnog koordinacionog tijela, 27. VI 2025. Vlada Crne Gore je, na predlog MVP-a, usvojila Akcioni plan za unapređenje nacionalnih kapaciteta za primjenu restriktivnih mjera (sankcija) za period 2025-2028, koji je izrađen uz ekspertsku podršku Programske kancelarije Savjeta Evrope u Crnoj Gori, Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori, ali i direktan doprinos svih organa državne uprave nadležnih za primjenu restriktivnih mjera na nacionalnom nivou, sa ciljem da sistematski unaprijedi kompletno stanje u oblasti restriktivnih mjera, detaljno razrađeno kroz ovaj strateški dokument, u vidu edukacije, obuka, snaženja kadrovskih kapaciteta i digitalizacije.

Vizna politika

Kako bi se spriječile zloupotrebe bezviznog režima, posebno za državljane Egipta, Uzbekistana i rezidente UAE, uvedeni su zaštitni mehanizmi: ulazak je dozvoljen isključivo putem direktnih čarter letova, obavezni su prethodno plaćeni turistički aranžmani, potrebna je prethodna najava nadležnim organima, nije omogućen tranzit preko teritorije Crne Gore. Rezidenti UAE moraju imati neprekidnu dozvolu boravka od najmanje tri godine i mogu ući samo direktnim letovima sa potvrđenim turističkim aranžmanom. Državljeni Avganistana, Bangladeša, Indije, Pakistana, Sirije i Somalije su isključeni iz ovog režima, bez obzira na njihov rezidentni status u UAE.

Vlada Crne Gore će po završetku ljetnje turističke sezone 2025. uraditi detaljnu evaluaciju postojećeg bezviznog režima sa trećim zemljama – kako u pogledu ekonomskih efekata i broja

turista, tako i kroz analizu prelaska crnogorske granice i eventualnih zloupotreba. Na osnovu rezultata evaluacije biće odmah uklonjena jedna zemlja sa bezviznog režima, nakon čega slijedi reviziju liste zemalja i usvajanje Plana usklađivanja sa viznom politikom EU.

2. Pregovori o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji

U izvještajnom periodu, Vlada je 17. IV 2025. usvojila Prvi prilog Izvještaju Evropske komisije o Crnoj Gori 2025. koji se odnosi na period od 1. IX 2024. do 31. III 2025. koji je 23. IV 2025. dostavljen Evropskoj komisiji.

Vlada je 9. V 2025. usvojila Izvještaj o realizaciji Akcionog plana za ispunjenje preporuka iz Izvještaja Evropske komisije o Crnoj Gori 2024, za I kvartal 2025. Izvještaj služi za praćenje realizacije obaveza iz evropske agende, s ciljem da se svi zadaci ispune do kraja 2026. i omogućiti članstvo Crne Gore u EU 2028. Tabela prikazuje omogućava ranu identifikaciju kašnjenja i preduzimanje korektivnih mjera. Ovakav pristup podstiče proaktivnost i odgovornost resora u sprovođenju obaveza iz svih sektorskih politika EU.

Šesnaesti sastanak **Pododbora za unutrašnje tržište i konkurenciju** održan je 1. IV 2025. u Podgorici. Na sastanku je razmatran ostvareni napredak u oblastima koje se odnose na poglavlja 3 - Pravo osnivanja preduzeća i sloboda pružanja usluga, 4 - Sloboda kretanja kapitala, 5 - Javne nabavke, 6 - Privredno pravo, 7 - Pravo intelektualne svojine, 8 - Konkurencija, 9 - Finansijske usluge i 28 - Zaštita potrošača i zdravlja.

Osamnaesti sastanak **Pododbora za saobraćaj, životnu sredinu, energetiku i regionalnu politiku** održan je 2. IV 2025. u Podgorici, u hibridnom formatu. Na sastanku je razmotren ostvareni napredak u oblastima koje pokrivaju poglavlja 14 – Saobraćajna politika, 15 – Energetika, 21 – Trans-evropske mreže, 22 – Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata i 27 – Životna sredina i klimatske promjene. Na sastanku su predloženi postignuti rezultati, tekuće i planirane aktivnosti u dijelu usklađivanja nacionalnog zakonodavstva s pravnom tekovinom EU i jačanja administrativnih kapaciteta, te razmijenjena mišljenja u pogledu ispunjenja zahtjeva koji proističu iz evropske agende u oblastima koje tretiraju ova poglavlja.

Šesnaesti sastanak **Pododbora za inovacije, ljudske resurse, informatičko društvo i socijalnu politiku** održan je 16. VI 2025. u Briselu, u hibridnom formatu. Na sastanku su razmotreni rezultati i definisani dalji koraci u pogledu ispunjavanja obaveza koje proističu iz pregovaračkog procesa u poglavljima 2 – Sloboda kretanja radnika, 10 – Informatičko društvo i mediji, 19 – Socijalna politika i zapošljavanje, 25 – Nauka i istraživanje i 26 – Obrazovanje i kultura.

Dvanaesti follow-up sastanak **Posebne grupe za reformu javne uprave (PAR SG)** održan je 13. VI 2025, putem video konferencije, između Evropske komisije i Crne Gore. Tokom sastanka razmatran je napredak u sprovođenju operativnih zaključaka sa prošlog sastanka ovog tijela, kao i nacrt novog Akcionog plana za period 2025–2026, u okviru Strategije reforme javne uprave 2022–2026. Sastanak je potvrdio kontinuirani i merljiv napredak u sprovođenju obaveza i istaknuto je da reforma javne uprave dobija još značajniju ulogu u zatvaranju pregovaračkih poglavlja, a posebno poglavlja 23.

2.1 Poglavlja pravne tekovine

U oblasti **reforme javne uprave**, Vlada je u drugom kvartalu nastavila aktivnosti usmjerene na jačanje transparentnosti, profesionalizacije i partnerstva sa poslovnim zajednicom. Vlada je 11. IV 2025. usvojila amandmane na Predlog zakona o slobodnom pristupu informacijama, kojima se unapređuju elektronski postupci podnošenja zahtjeva, omogućava veća ponovna upotreba informacija u otvorenom formatu i vrši usklađivanje sa Arhuškom i Tromsö konvencijom, kao i

praksom Evropskog suda za ljudska prava. Istog dana, Vlada je usvojila izmjenu Odluke o obrazovanju Savjeta za reformu javne uprave, čime je u njegov sastav uključen i predstavnik Savjeta stranih investitora, kao i Metodologiju nagrađivanja za izvrsnost zaposlenih u javnoj upravi, kojom se uvodi sistem stimulacije na osnovu rezultata rada. Istog dana usvojen je i Izveštaj o sprovođenju Akcionog plana 2022-2024. za sprovođenje Strategije reforme javne uprave 2022-2026. za 2024. godinu i Predlog akcionog plana 2025-2026. za sprovođenje Strategije reforme javne uprave 2022-2026. Glavni nalazi monitoringa za period implementacije Akcionog plana 2022-2024. u odnosu na 2024. s osvrtom na 183 aktivnosti i 53 indikatora koji su praćeni i mjereni pokazuju rast indikatora učinka u odnosu na 2023. i 2022. što potvrđuje činjenicu da se reformske aktivnosti sprovode ubrzanom dinamikom. Pored navedenog, Vlada je 17. IV 2025. usvojila Predlog o povlačenju iz skupštinske procedure amandmana Vlade na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o državnim službenicima i namještenicima, koji su utvrđeni na sjednici održanoj 27. III 2025. Istog dana utvrđen je novi predlog amandmana na iste članove Predloga zakona, koji su usaglašeni sa stavovima Evropske komisije. Novi amandmani donose veću jasnoću, fleksibilnost i transparentnost u imenovanju državnih službenika i rukovodnog kadra, uz bolju sinhronizaciju sa reformama obrazovnog sistema i evropskim standardima. Nadalje, Vlada je 15. V 2025. usvojila Izveštaj o realizaciji Akcionog plana za sprovođenje Strategije digitalne transformacije Crne Gore 2022-2026. za 2024. Inicijalna sjednica Operativnog tima za izradu novog Nacionalnog akcionog plana Partnerstva za otvorenu upravu (NAP POU) za period 2026–2029. održana je 20. V 2025. Cilj je da se kroz međusektorsku saradnju dostigne novi nivo otvorenosti javne uprave, sa posebnim fokusom na digitalizaciju, inovacije, borbu protiv korupcije.

U okviru **pregovaračkog poglavlja 2 - Sloboda kretanja radnika**, stupanjem na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti („Sl. list CG, broj 29/25), nastavljen je rad procesu digitalizacije Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, koji treba da doprinese bržem i kvalitetnijem pružanju usluga za tržište rada, kako nezaposlenim licima i ostalim tražiocima zaposlenja, tako i poslodavcima. Takođe, izmjenama i dopunama navedenog zakona izvršeno je prilagođavanje odredbi istog u cilju nesmetanog uvođenja i implementacije Programa „Garancija za mlade“, kao i zbog definisanja odredbi koje će biti osnov za interoperabilnost baza podataka, čiji je cilj povezivanje Zavoda za zapošljavanje Crne Gore sa drugim institucijama radi razmjene podataka.

U okviru **pregovaračkog poglavlja 3 - Pravo osnivanja preduzeća i sloboda pružanja usluga**, Vlada Crne Gore je tokom drugog kvartala 2025. preduzela niz zakonodavnih aktivnosti. Na sjednici održanoj 3. IV 2025. utvrđen je Predlog odluke o utvrđivanju zanata, kao i liste jednostavnih i složenih zanata. Vlada je 8. V 2025. utvrdila Predlog zakona o dopunama Zakona o sudskim vještacima. Na sjednici održanoj 15. V 2025, Vlada je utvrdila Predlog odluke o utvrđivanju Liste regulisanih profesija, što je u direktnoj vezi sa ispunjenjem prvog završnog mjerila, kao i Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o uslugama, što je u direktnoj vezi sa ispunjenjem trećeg završnog mjerila. Takođe, na istoj sjednici, Vlada je utvrdila i Izveštaj o realizaciji Akcionog plana za sprovođenje Strategije razvoja poštanske djelatnosti u Crnoj Gori 2024–2028. za 2024. godinu. Na sjednici održanoj 19. VI 2025, Vlada je utvrdila Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zanatstvu i Predlog zakona o izmjenama i dopunama Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju. 26. VI 2025. utvrđen je i Predlog zakona o dopunama Zakona o zaštiti lica i imovine, dok je istog dana Skupština usvojila Predlog zakona o dopunama Zakona o sudskim vještacima, što je u direktnoj vezi sa ispunjavanjem obaveza iz četvrtog završnog mjerila u ovom poglavlju.

U svrhu zatvaranja **pregovaračkog poglavlja 5 - Javne nabavke**, Vlada je 29. V 2025. usvojila Pregovaračku poziciju za Međuvladinu konferenciju o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji za poglavlje 5 – Javne nabavke, s obzirom da je verzija od 27. III 2025. u dogovoru sa EK u manjoj mjeri dopunjena.

Pregovaračko poglavlje 5, privremeno je zatvoreno na Međuvladinoj konferenciji koja je održana 26. VI 2025. u Briselu.

U okviru **pregovaračkog poglavlja 6 - Privredno pravo**, u cilju ispunjenja obaveza za privremeno zatvaranje poglavlja, Skupština je 26. VI 2025. donijela Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu kapitala, što je u direktnoj vezi sa ispunjenjem prvog završnog mjerila. Takođe, Vlada je 19. VI 2025. utvrdila Predlog zakona o računovodstvu i Predlog zakona o reviziji, što je u direktnoj vezi sa ispunjenjem četvrtog završnog mjerila.

U okviru **pregovaračkog poglavlja 7 - Pravo intelektualne svojine**, Vlada je 29. V 2025. usvojila Akcionni plan za sprovođenje Strategije intelektualne svojine Crne Gore za period 2023-2026, za 2025. godinu.

U okviru **poglavlja 9 - Finansijske usluge**, u kontekstu drugog završnog mjerila, Skupština je 26. VI 2025. donijela Zakon o izmjenama i dopunama zakona o obaveznom osiguranju u saobraćaju, što direktno utiče na ispunjenje drugog završnog mjerila. Takođe, u kontekstu trećeg završnog mjerila, Skupština 26. VI 2025. donijela Zakon o izmjenama i dopunama zakona o tržištu kapitala, što je u direktnoj vezi sa ispunjenjem predmetnog mjerila. Dok je u kontekstu četvrtog završnog mjerila, Vlada 5. VI 2025. utvrdila Predlog zakona o sanaciji investicionih društava, i 19. VI 2025. Predlog zakona o izdavanju pokrivenih obveznica i nadzoru pokrivenih obveznica, čijim usvajanjem u Skupštini će se četvrto završno mjerilo smatrati ispunjenim.

U okviru poglavlja **10 - Informatičko društvo i mediji**, koje je privremeno zatvoreno u decembru 2024, sprovedene su mnoge aktivnosti definisane u domenu politika koje obuhvata ovo poglavlje. Vlada je 11. IV 2025. Predlog amandmana Zakona o slobodnom pristupu informacijama u skladu sa Direktivom o otvorenim podacima i ponovnoj upotrebi informacija javnog sektora (EU) 2019/1024, kojom se regulišu pitanja ponovne upotrebe informacija iz nadležnosti organa javne vlasti, kao i informacija iz javnih preduzeća, istraživačkih organizacija i organizacija koje finansiraju istraživanja. Osim toga, amandmani se odnose na odobravanje pristupa dinamičkim podacima i skupovima podataka visoke vrijednosti u realnom vremenu, uz pomoć odgovarajućih tehničkih sredstava. Komisija za praćenje implementacije Medijske strategije 2023-2027, formirana od strane Ministarstva kulture i medija, od aprila 2024. do marta 2025. održala je ukupno četiri sjednice.

U okviru poglavlja **13 - Ribarstvo**, Vlada je 29. V 2025. utvrdila Predlog zakona o morskom ribarstvu i marikulturi, Predlog zakona o akvakulturi i Predlog zakona o strukturnim mjerama i dodjeli državne pomoći u sektoru ribarstva i akvakulture. Set zakonskih rešenja, Skupština je usvojila 26. VI 2025. Usvajanjem ovog seta zakonskih rješenja uspostavlja se potpun zakonodavni okvir u oblasti ribarstva, čime se ispunjava prvo završno mjerilo i značajno doprinosi zatvaranju pregovaračkog poglavlja.

U okviru **poglavlja 14 - Saobraćajna politika**, Skupština je 19. V 2025. donijela Zakon o izmjenama i dopuni Zakona o vazdušnom saobraćaju („Sl. list CG”, broj 53/2025), dok je Vlada 26. VI 2025. utvrdila Predlog zakona o željeznici. Ovim zakonskim rješenjima, Crna Gora će unaprijediti oblast vazdušnog i željezničkog saobraćaja, u skladu sa zahtjevima iz drugog i četvrtog završnog mjerila.

U okviru poglavlja **15 - Energetika (i poglavlja 27-Životna sredina i klimatske promjene)**, pripremljen je Nacrt nacionalnog energetskog i klimatskog plana (NEKP), koji će u velikoj mjeri

definirati pravce razvoja energetike i klimatske politike Crne Gore u godinama koje dolaze, te je 27. VI 2025. objavljen na javnu raspravu. Ovim dokumenom se definišu ciljevi i mere za energetska efikasnost, obnovljive izvore i smanjenje emisija, u skladu s EU klimatskom politikom.

U okviru pregovaračkog poglavlja **17 - Ekonomska i monetarna unija**, Akcioni plan za usklađivanje sa pravnom tekovinom EU u oblasti ekonomske i monetarne politike je poslat EK 4. IV 2025.

U okviru pregovaračkog poglavlja **19 - Socijalna politika i zapošljavanje**, Vlada je 26. VI 2025. utvrdila Predlog Zakona o zabrani diskriminacije koji predstavlja preduslov za ispunjenje drugog završnog mjerila u ovom poglavlju. Međusektorski tim za praćenje Strategije razvoja Sistema socijalne i dječije zaštite uspostavljen je 2. IV 2025. Nastavljene su aktivnosti iz domena socijalne politike i zapošljavanja, pa tako system e-Socijala nastavlja da doprinosi reformi javne uprave, uveden je inovativni virtualni asistent za građane Chat bot koji pojednostavljuje i ubrzava pristup ključnim informacijama iz oblasti socijalne i dječije zaštite putem portala JU Centara za socijalni rad.

U okviru poglavlja **20 - Preduzetništvo i industrijska politika**, koje je privremeno zatvoreno u decembru 2024, realizovan je niz aktivnosti iz domena politika koje obuhvata ovo poglavlje. Vlada je 5. VI 2025. donijela Akcioni plan za implementaciju Industrijske politike Crne Gore 2024-2028, za period 2025-2026. Takođe, Vlada je 26. VI 2025. donijela Strategiju za razvoj ženskog preduzetništva u Crnoj Gori 2025-2028, sa Predlogom akcionog plana 2025-2026. Na istoj sjednici je donijet i Akcioni plan 2025 - 2026 za sprovođenje Strategije razvoja mikro, malih i srednjih preduzeća u Crnoj Gori 2023 - 2026 s Izvještajem o realizaciji Akcionog plana za 2024.

U okviru poglavlja **22 - Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata** u izvještajnom periodu je finalizovan tekst Plana aktivnosti za ispunjavanje zahtjeva kohezije politike, te usaglašen sa relevantnim službama Evropske komisije, kada je i dobijeno zeleno svjetlo da se nastavi sa organizovanjem javne rasprave o ovom dokumentu, te usvajanjem na Vladi. Dogovorena je dinamika održavanja tehničkih sastanaka sa EK u cilju ispunjavanja obaveza iz ovog poglavlja. V sastanak radne grupe i obuka na temu kohezije politike za članove radne grupe održana je 28-30. V 2025. Takođe, pripremljena je Metodologija za uspostavljanje principa partnerstva, te za izradu Mape puta za izgradnju administrativnih kapaciteta, koje su upućene članovima Radne grupe na komentare.

Kada je u pitanju **oblast vladavine prava**, Vlada je 25. IV 2025. usvojila akcione planove za ispunjavanje završnih mjerila u poglavljima 23 i 24, kojima su definisani konkretni rokovi i obaveze institucija, s ciljem ispunjavanja završnih mjerila i zatvaranja ovih poglavlja do kraja trećeg kvartala 2026.

Na drugoj sjednici Savjeta za vladavinu prava, održanoj 10. VI 2025, razmatran je napredak u reformi pravosuđa, s posebnim fokusom na jačanje kadrovskih i prostornih kapaciteta u sudstvu i tužilaštvu, te implementaciji preporuka Evropske komisije iz Nezvaničnog radnog dokumenta (Non-paper), kako bi se bez odlaganja stvorili neophodni uslovi za zatvaranje pregovaračkih poglavlja 23 i 24 do kraja 2026.

Na inicijativu glavnog pregovarača, prvi u nizu tematskih sastanaka o otvorenim pitanjima u vezi sa ispunjenjem završnih mjerila u poglavljima 23 i 24 između Evropske komisije i ključnih crnogorskih institucija, održani su 24. i 25. VI ove godine. Fokus održanih sastanaka bio je na borbi protiv organizovanog kriminala, kao ključnoj obavezi iz poglavlja 24.

U poglavlju **23 - Pravosuđe i temeljna prava**, na planu jačanja pravosuđa, Vlada je 15. IV 2025. utvrdila Predlog zakona o dopunama Zakona o Sudskom savjetu i sudijama i Zakona o Državnom tužilaštvu, s ciljem jačanja nezavisnosti i odgovornosti nosilaca pravosudnih funkcija, kao i

usklađivanja sa preporukama Evropske komisije. 17. IV 2025. Vlada je utvrdila Predlog amandmana na Ustav Crne Gore, kojim se predviđa izmjena sastava Sudskog savjeta, isključenje ministra pravde iz njegovog članstva i uvođenje strožih uslova za izbor članova iz reda uglednih pravnika, u skladu sa preporukama Venecijanske komisije i GRECO-a. Takođe, Vlada je 15. V 2025. utvrdila Predlog zakona o dopunama Zakona o Ustavnom sudu, kojim se sudijama i predsjedniku Ustavnog suda uvodi dodatak od 30% na osnovnu zaradu, u cilju jačanja nezavisnosti i privlačenja stručnih kadrova. U kontekstu zaštite temeljnih prava, Vlada je 25. IV 2025. razmotrila informacije o izvršenju presuda Evropskog suda za ljudska prava u četiri predmeta protiv Crne Gore, te donijela zaključke o isplati pravičnih naknada i sprovođenju preventivnih mjera. Nadalje, istog dana, Vlada je usvojila informaciju o dodjeli jednokratne novčane pomoći porodicama žrtava deportacije izbjeglica, tragičnih događaja u Štrpcima i bombardovanja u Murinu i Tuzima. Kao dodatnu mjeru i u cilju šire inicijative za institucionalno priznavanje i podršku porodicama žrtava, dodijeljen je iznos od 100.000 eura po porodici, raspoređeno u dvije godine. Vlada je 15. V 2025. usvojila Izvještaj o realizaciji Akcionog plana za sprovođenje Strategije za unapređenje kvaliteta života LGBTI osoba u Crnoj Gori za 2024. Takođe, Vlada je 26. VI 2025. utvrdila Predlog zakona o zaštiti jednakosti i zabrani diskriminacije, kojim se uređuju zaštita i promocija jednakosti radi stvaranja uslova za ostvarivanje jednakih mogućnosti i zaštita od diskriminacije po osnovu rasnog ili etničkog porijekla, boje kože, nacionalne ili društvene pripadnosti, jezika, vjere ili uvjerenja, političkog ili drugog mišljenja, pola ili prilagođavanja pola i/ili polnih karakteristika, roda ili rodnog identiteta, seksualne orijentacije, genetskih svojstava, zdravstvenog stanja, invalidnosti, starosne dobi, imovnog stanja, bračnog ili porodičnog stanja, životnog partnerstva, pripadnosti grupi, političkoj partiji ili drugoj organizaciji, kao i drugih ličnih svojstava. U oblasti slobode izražavanja Vlada je 15. V 2025. razmotrila Izvještaj o radu Komisije za praćenje postupanja nadležnih organa u istragama slučajeva prijetnji i nasilja nad novinarima, ubistava novinara i napada na imovinu medija za period od 1. XII 2024. do 31. III 2025.

Kada je u pitanju **bilans rezultata u oblasti borbe protiv korupcije** Viši sud u Podgorici je 22. IV 2025. potvrdio optužnicu Specijalnog državnog tužilaštva (SDT) protiv bivše direktorice Agencije za sprečavanje korupcije i njene pomoćnice za krivična djela zloupotreba službenog položaja i falsifikovanje službene isprave. Viši sud u Podgorici je 16. V 2025. donio presudu kojom je bivši direktor Investiciono razvojnog fonda osuđen na godinu zatvora zbog zloupotrebe položaja u privrednom poslovanju. Dvoje optuženih u ovom predmetu osuđeno je na po šest mjeseci kućnog zatvora.

U poglavlju **24 - Pravda, sloboda i bezbjednost**, u oblasti **borbe protiv organizovanog kriminala**, Vlada je 5. V 2025. usvojila Završni izvještaj o implementaciji Strategije za borbu protiv trgovine ljudima 2019-2024, kojim je evidentirano da je Crna Gora u prethodnom periodu ostvarila napredak u borbi protiv trgovine ljudima. Međutim, ostaje potrebu za dodatnim naporima u nekoliko ključnih oblasti poput unapređenja kapaciteta i specijalizacije nadležnih institucija, osiguranja bolje zaštite žrtava kroz smještaj i pravnu pomoć te edukaciju policijskih službenika, tužilaca i sudija radi efikasnije identifikacije i procesuiranja počinitelja. Na istoj sjednici, u oblasti borbe protiv terorizma Vlada je usvojila i Izvještaj o realizaciji Akcionog plana za sprovođenje Strategije za prevenciju i suzbijanje terorizma, pranja novca i finansiranja terorizma za period 2022-2025. za 2024-2025. za 2024. Od ukupnog broja aktivnosti iz izvještajnog perioda u potpunosti je realizovano 35%, dok je realizacija 54% aktivnosti u toku. Takođe, Vlada je 12. VI 2025. usvojila Informaciju o predlogu za rješavanje statusa duvanskih proizvoda oduzetih shodno Odluci o zabrani skladištenja duvanskih proizvoda na teritoriji Slobodne zone „Luka Bar“. Time se sistematski zatvara višegodišnje pitanje postupanja sa duvanskim proizvodima oduzetim po ovom osnovu, a Vlada pokazuje jasnu i nepokolebljivu odlučnost da se sistemski i bez

kompromisa izbori sa krijumčarenjem duvanskih proizvoda, koje predstavlja višegodišnji bezbjednosni, fiskalni i ekonomski izazov.

U domenu bilansa rezultata u drugom kvartalu 2025. ostvaren je niz važnih aktivnosti u oblasti organizovanog kriminala. Specijalno državno tužilaštvo (SDT) je 17. IV 2025. podiglo optužnicu protiv pet osoba zbog krivičnog djela stvaranje kriminalne organizacije i povezanih djela neovlašćena proizvodnja i promet droga, krijumčarenje i nedozvoljena trgovina. U akciji Specijalnog policijskog odjeljenja (SPO), a po nalogu SDT, 29. IV 2025. uhapšeni su tri osobe osumnjičene za krijumčarenje cigareta i pranje novca, dok je vlasnik privatne firme, identifikovan kao organizator. U akciji SDT-a 9. V 2025. uhapšen je bivši operativac ANB-a i policije koji se sumnjiči za produženo krivično djelo pranja novca. SDT navodi da je novac stečen švercom cigareta ulagao u nekretnine, određen mu je pritvor do 30 dana, a postupak je u fazi istrage uz opsežne pretrase i privremeno oduzimanje imovine širom Crne Gore. Pored navedenog, Viši sud u Podgorici je 19. V 2025. potvrdio optužnicu u velikom predmetu međunarodnog šverca kokaina. Tri osobe kao organizatori i još 18 članovi njihove grupe terete se za šverc oko 2,5 tone kokaina iz Južne Amerike u Evropu i Australiju. Optuženi su i za stvaranje kriminalne organizacije i neovlašćenu proizvodnju i promet droga. Takođe, u akciji SPO, 9. VI 2025. uhapšen je bivši direktor privatne kompanije sa još nekoliko osumnjičenih, zbog sumnje na krijumčarenje cigareta; u istom predmetu SDT-u se dobrovoljno predala još jedna osoba. U odnosu na dvojicu vlasnika iste i povezane kompanije SDT je predložio raspisivanje potjernice zbog sumnje da su godinama bili u vrhu kriminalne organizacije, a koja je švercom cigareta oštetila državu za višemilionske iznose. U akciji Regionalnog centra policije "Sjever" od 13. VI 2025, uhapšeno je osam osoba – uključujući članove kriminalnih grupa i lica sa potjernica. Oduzeta su vozila, oružje, droga i municija, a podnijete su krivične prijave zbog krijumčarenja i nezakonitog posjedovanja oružja.

U oblasti **Šengena i vanjskih granica**, Vlada je 5. VI 2025. usvojila Predlog akcionog plana za sprovođenje Šengenskog akcionog plana za 2025. godinu sa Izvještajem o implementaciji Akcionog plana za sprovođenje Šengenskog akcionog plana za 2024. Akcioni plan za sprovođenje Šengenskog akcionog plana za 2025. predstavlja ključni strateški dokument Crne Gore u procesu približavanja Evropskoj uniji, a fokusira se na usklađivanje nacionalnog zakonodavstva i institucija sa šengenskim pravnim tekovinama, s ciljem postizanja visokih standarda u oblasti bezbjednosti, migracija i granične kontrole.

U oblasti sajber bezbjednosti, Vlada je 19. VI 2025. usvojila Informaciju o izazovima i rizicima u oblasti digitalizacije i sajber bezbjednosti sa posebnim uticajem na ispunjavanje indikatora iz Reformske agende za Crnu Goru. U Informaciji je navedeno da je resorno ministarstvo (MJU) uspješno realizovalo sve ciljeve planirane za 2024. Nevedene su ključne oblasti za nastavak realizacije ali i naglašeno da nedovoljni kadrovski i tehnički kapaciteti mogu dovesti do kašnjenja u razvoju elektronskih usluga, ugroziti održavanje interoperabilnih sistema i smanjiti otpornost na sajber prijetnje.

U okviru **poglavlja 26 - Obrazovanje i kultura**, Vlada je 17. IV 2025. usvojila Strategiju za reform obrazovanja sa Akcionim planom za 2025-2026. Takođe, Skupština 19. V 2025. donijela Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o osnovnom obrazovanju.

U okviru **poglavlja 27 - Životna sredina i klimatske promjene**, u Briselu je 15. V 2025. potpisan Sporazum o pristupanju LIFE programu za životnu sredinu i klimatske akcije Evropske unije. Za 2025. Evropska unija je kroz LIFE program opredijelila ukupno 600 miliona eura za finansiranje projekata u oblasti zaštite životne sredine, klimatskih akcija i energetske tranzicije. EU LIFE program je ključni instrument EU za finansiranje zaštite životne sredine, klimatskih akcija i prelaska na čistu energiju, koji pomaže u sprovođenju zelene politike i inovacija u praksi. Takođe, Vlada je 26. VI 2025. donijela Uredbu o bližim uslovima sprovođenja programa proširene

odgovornosti proizvođača proizvoda koji nakon upotrebe postaju otpad i Uredbu o načinu i postupku osnivanja sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada od električne i elektronske opreme.

U okviru **poglavlja 28 - Zaštita potrošača i zdravlja**, u kontekstu trećeg završnog mjerila, Skupština je 26. VI 2025. donijela Zakon o izmjenama i dopunama zakona o uzimanju i presađivanju ljudskih organa u svrhu liječenja.

U okviru **poglavlja 29 - Carinska unija**, monitoring misija je održana 20-22. V 2025. Na osnovu preliminarne nalaza Crna Gora je dobila pozitivnu ocjenu o ispunjenosti svih preporuka koje su date na pre-monitoring misiji (iz januara 2025), te ocijenjeno Crna Gora spremna za ulazak u sistem zajedničkog tranzita i pristupanje Konvenciji o zajedničkom tranzitu. S tim z vezi, Vlada je 26. VI 2025. utvrdila Predlog zakona o potvrđivanju Konvencije o zajedničkom tranzitnom postupku te Predlog zakona o potvrđivanju Konvencije o pojednostavljenju formalnosti u trgovini robom kojim su se stekli uslovi za pristup zajedničkom tranzitu.

Nadalje, Vlada je 29. V 2025. usvojila Program rada – IT strategiju Uprave carina 2025-2026. shodno članu 8 Carinskog zakona koji postavlja jasne prioritete za razvoj i implementaciju IT rješenja koja podržavaju ključne poslovne aktivnosti UC i predstavlja sredstvo za podršku implementaciji Carinskog zakona u pogledu razvoja i implementacije elektronskih sistema, usklađenih sa odgovarajućim sistemima država članica Evropske unije.

U okviru **poglavlja 31 - Vanjska, bezbjednosna i odbrambena politika**, Crna Gora je nastavila trend potpune usklađenosti sa zajedničkom vanjskom i bezbjednosnom politikom EU. Vlada je 3. IV 2025. donijela Odluku o obrazovanju Stalnog koordinacionog tijela za restriktivne mjere, u skladu sa Zakonom o restriktivnim mjerama. U skladu s PPCG, te Akcionim planom za ispunjenje preporuka iz Izvještaja EK o Crnoj Gori, donijeta su i dva strateška dokumenta u ovoj oblasti bezbjednosne i vanjske politike: 29. V 2025. donijeta je Strategija za suprotstavljanje hibridnim prijetnjama 2025-2028. sa pratećim Akcionim planom 2025-2026 i 26. VI 2025. Akcioni plan za unaprijeđenje nacionalnih kapaciteta za primjenu restriktivnih mjera (sankcija) za period 2025-2028.

U domenu **poglavlja 32 – Finansijski nadzor**, Vlada je 26. VI 2025. utvrdila Predlog zakona o upravljanju, unutrašnjoj kontroli i unutrašnjoj reviziji u javnom sektoru. Razlozi za donošenje zakona su usklađivanje sa preporukama Sigme i Evropske komisije u oblastima koje se odnose na principe upravljanja, unutrašnju kontrolu, upravljačku odgovornost i usklađivanje sa novim Globalnim standardima interne revizije (IIA). Realizacija ove aktivnosti predstavlja veliki korak ka ispunjavanju prvog završnog mjerila.

3. Informisanje javnosti o procesu pristupanja Evropskoj uniji

U oblasti informisanja javnosti o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji, tokom drugog kvartala 2025. nastavljeno je sa sprovođenjem Strategije informisanja javnosti o pristupanju Crne Gore EU 2023- 2026.

U tom smislu, Direkcija za informisanje javnosti o pregovaračkom procesu pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji je realizovala sljedeće:

ORGANIZACIJA JAVNIH DOGAĐAJA I KAMPANJA:

- ✓ **2. IV -** Ministarstvo evropskih poslova i Delegacija evropske unije u Crnoj Gori, kroz projekte EU4ME i Evropska kuća, u saradnji sa autorom kviza Zoranom Miljanićem, organizovali su prvi Evropski pub kviz u Podgorici. Tokom Evropskog pub kviza 39 ekipa sa više od 100 učesnika, nadmetalo se u sedam različitih igara, a organizatori su izrazili zadovoljstvo odzivom i interesovanjem takmičara.

- ✓ **7. IV** – Povodom obilježavanja Dana studenata, Ministarstvo evropskih poslova organizovalo je osmi po redu Forum „Pitaj ministra!“, u okviru projekta EU4ME. Forum je okupio oko 60 studenata sa crnogorskih univerziteta, koji su imali priliku da razgovaraju sa ministarkom evropskih poslova, Maidom Gorčević, ministrom ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, Damjanom Čulafićem, ministrom rudarstva, nafte i gasa i rukovodiocem radom Ministarstva energetike, Admirom Šahmanovićem. Forum je otvorio potpredsjednik Vlade za bezbjednost, odbranu, borbu protiv kriminala i unutrašnju politiku Aleksa Bečić.

- ✓ **22. IV** – Ministarstvo evropskih poslova, uz finansijsku podršku Evropske unije kroz projekat EU4ME, raspisalo je konkurs za najbolje novinarske priče o pregovaračkim poglavljima u procesu pristupanja Crne Gore Evropskoj unij. Konkurs je realizovan u okviru kampanje „28 do 28“, koja ima za cilj da približi javnosti značaj zatvaranja pregovaračkih poglavlja i postizanja pune spremnosti za članstvo u Evropskoj uniji.

- ✓ **25. IV** – U susret Danu intelektualne svojine, koji se obilježava 26. IV, Ministarstvo evropskih poslova i Naučno tehnološki park organizovali su panel i radionicu „ZAMISLI. KREIRAJ. ZAŠTITI: Perspektive i izazovi u oblasti intelektualne svojine“. Okupili su predstavnike pregovaračke strukture, Vlade, privrede, akademske zajednice, privatnog sektora i startap kompanija, koji su razgovarali o aktuelnim pitanjima u ovoj oblasti i pregovaračkom poglavlju 7-Pravo intelektualne svojine, koje je Crna Gora zatvorila krajem prošle godine.

- ✓ **30. V** – Ministarstvo evropskih poslova, kroz projekat EU4ME, u saradnji sa Ministarstvom kulture i medija, organizovalo je panel diskusiju o poglavlju 10 – Informatičko društvo i mediji. Na panelu pod nazivom „Digitalno. Kritički. Odgovorno: Izazovi i rješenja za siguran online svijet“ razgovaralo se o izazovima digitalnog okruženja, sa fokusom na (zlo)upotrebu vještačke inteligencije, zaštitu maloljetnika, dezinformacije i druge aspekte digitalne sigurnosti.

- ✓ **17. VI** – Ministarka evropskih poslova, Maida Gorčević, uručila je nagrade autorkama najboljih novinarskih priča pristiglih na konkurs koji je Ministarstvo evropskih poslova organizovalo u sklopu kampanje „28 do 28“, uz podršku Evropske unije, kroz projekat EU4ME. Nagrade su dodijeljene: Danijeli Lasici (TV Vijesti), za priču o zaštiti intelektualne svojine nakon zatvaranja poglavlja 7; Svetlani Mandić (ND Vijesti), za priču o preduzetništvu i industrijskoj politici u kontekstu poglavlja 20 i Danici Janković (TV Nova), za priču o značaju zatvaranja poglavlja 7 kroz konkretne primjere iz prakse.

- ✓ **26. VI** – Ministarstvo evropskih poslova, kroz projekat EU4ME, u saradnji sa Ministarstvom ekonomskog razvoja i Ministarstvom regionalno-investicionog razvoja i saradnje sa nevladinim organizacijama, organizovalo je panel diskusiju o poglavlju 20-Preduzetništvo i industrijska politika.

SARADNJA SA LOKALNIM SAMOUPRAVAMA I MLADIMA:

- ✓ **15. IV** – Ministarstvo evropskih poslova organizovalo je evropski dan u Tivtu. Ministarka Gorčević se sa saradnicima sastala sa predsjednikom Opštine Željkom Komnenovićem i njegovim timom. Tokom sastanka razgovarali su prilikama i projektima koji su kroz

programe prekogranične saradnje dostupni Opštini Tivat, mogućnostima daljeg razvoja Opštine i o važnosti aktivnog uključivanja lokalnih samouprava u proces evropske integracije.

- ✓ **9. V** - Ministarstvo evropskih poslova i opština Nikšić, uz podršku Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori, obilježili su Dan Evrope u duhu zajedništva i raznolikosti, kroz bogat program koji je spojio ekološke, sportske, obrazovne i kulturne aktivnosti. U šarenolikom mozaiku, posebno mjesto zauzeo je „Evropski đir – Igre bez granica“, vesela i inkluzivna aktivnost koja je okupila djecu iz nikšićkih osnovnih škola, promovisući timski duh, solidarnost i evropske vrijednosti.
- ✓ **12. VI** - Povodom Dana Evrope u IPC Tehnopolis organizovana je konferencija „Evropska prestonica kulture i EU integracije“ posvećena evropskim vrijednostima, kulturnim politikama i međunarodnoj saradnji. U uvodnom dijelu ministarka evropskih poslova, Maida Gorčević, kazala je da je Nikšić apsolutno zaslužio da se nađe u izboru za Evropsku prestonicu kulture, zbog svoje istorije i ljudi koji su mnogo učinili za promociju grada i kulturnih sadržaja.
- ✓ **13. V** - Ministarstvo evropskih poslova i Opština Žabljak, uz podršku Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori kroz projekat EU4ME, organizovali su proslavu Dana Evrope slaveći igru, timski duh i zajedništvo kroz promociju evropskih vrijednosti.
- ✓ **14. V** – Ministarstvo evropskih poslova, u saradnji s Opštinom Pljevlja i uz podršku Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori kroz projekat EU4ME, povodom Dana Evrope organizovalo je „Evropski đir – Igre bez granica“, u kojima su učestvovali učenici i učenice osnovnih lokalnih škola.
- ✓ **15. V** – Ministarstvo evropskih poslova i Opština Berane, uz podršku Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori kroz projekat EU4ME, organizovali su „Evropski đir – Igre bez granica“. Uz umjetnost, sport i zabavu, beranski Trg „21.jul“ i Glavna gradska ulica pretvoreni su u pozornicu razigranih timova, evropskih simbola i sportskog nadmetanja.
- ✓ **16. V** – Ministarstvo evropskih poslova i Opština Petnjica, uz podršku Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori kroz projekat EU4ME, organizovali su proslavu Dana Evrope, s ciljem promocije znanja, timske saradnje i aktivnog učešća mladih u društvenim procesima, kroz vrijednosti kao što su solidarnost, tolerancija i inkluzija koje su temelj Evropske unije.
- ✓ **20. V** – Ministarstvo evropskih poslova i Opština Bar, uz podršku Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori kroz projekat EU4ME, organizovali su Igre bez granica. Događaj je organizovan na platou ispred Sportske dvorane „Topolica“, uz zvuke muzike, dječji osmijeh i takmičarski duh.

SARADNJA SA CIVILNIM SEKTOROM:

- ✓ **4. IV** – MEP objavilo Listu predstavnika nevladinih organizacija koji su predloženi za člana Komisije za raspodjelu sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija u oblasti evroatlantskih i evropskih integracija Crne Gore u 2025.

- ✓ **14. V** – Ministarstvo evropskih poslova organizovalo je Info dan povodom Javnog konkursa za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija u oblasti evropskih integracija za 2025. pod nazivom „Dijalog za Evropu“, na kom je prisustvovao veliki broj predstavnika organizacija civilnog društva iz Crne Gore. Učesnicima su predstavljeni ciljevi i prioriteti konkursa, prihvatljive aktivnosti, uslovi za prijavu, kao i kriterijumi za dodjelu sredstava. Takođe, prisutni su imali priliku da dobiju odgovore na pitanja i razjasne sve nedoumice u vezi sa konkursnom procedurom.
- ✓ **29. maja** – Ministarstvo evropskih poslova je objavilo Javni poziv zainteresovanim nevladinim organizacijama koje djeluju u oblastima evroatlantske i evropske integracije Crne Gore za učešće u konsultacijama u cilju sačinjavanja Sektorske analize za utvrđivanje predloga prioriternih oblasti od javnog interesa i potrebnih sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija iz Budžeta Crne Gore u 2026.
- ✓ **11. juna** – Ministarstvo evropskih poslova pozvalo je nevladine organizacije čija je oblast djelovanja neka od tematskih politika definisanih Reformskom agendom da dostave predlog za izbor po jednog predstavnika/ce za člana/icu Odbora za praćenje Instrumenta za reforme i rast za svaku od tematskih politika definisanih Reformskom agendom.

4. Aktivnosti Odbora za evropske integracije Skupštine Crne Gore u pregovaračkom procesu

U izvještajnom periodu, Odbor za evropske integracije je održao pet sjednica, a predsjednik i članovi Odbora imali su niz sastanaka na bilateralnom i multilateralnom nivou parlamentarne diplomatije.

Članovi Odbora su na 13. sjednici Odbora, održanoj 16. IV 2025. usvojili Izvještaj o radu Odbora za 2024. i Plan rada Odbora za 2025. čime se utvrdio presjek aktivnosti Odbora u okviru procesa evropskih integracija do kraja tekuće godine.

U okviru praćenja nadzora i kontrole procesa evropskih integracija, na 14. sjednici, održanoj 23. IV 2025. Odbor za evropske integracije je, u prisustvu državne sekretarke Ministarstva evropskih poslova, usvojio 43. kvartalni izvještaj o ukupnim aktivnostima u okviru procesa integracije Crne Gore u Evropsku uniju za period jul-septembar 2024. većinom glasova prisutnih poslanika. Takođe, Odbor se upoznao sa prioriternim predlozima zakona u okviru Programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji (PPCG) za period 2025–2026. Istog dana, na 15. sjednici Odbora, održano je konsultativno saslušanje ministarke Maide Gorčević o trenutnom stanju i dinamici pristupnih pregovora između Crne Gore i Evropske unije. Povodom saslušanja, na narednoj sjednici, članovi Odbora usvojili su Izvještaj sa konsultativnog saslušanja Maide Gorčević, ministarke evropskih poslova na temu: „Presjek stanja i dinamika pregovora Crne Gore sa EU, sa predlogom ocjena i stavova“. Odbor je, između ostalog, ocijenio da je, u narednom periodu, od ključne važnosti unaprijediti saradnju između Skupštine i Vlade, uz dodatno jačanje uloge Odbora za evropske integracije, kako bi se osigurala efikasna i koordinisana realizacija obaveza iz procesa pristupanja EU, te naglasio značaj prisustva članova pregovaračke strukture, uključujući šefove radnih grupa i pregovarače, prilikom razmatranja relevantnih dokumenata na sjednicama Odbora. Članovi Odbora interesovali su se za:

- pitanja jačanja administrativnih kapaciteta za ispunjavanje obaveza iz pregovaračkog procesa;

- status pregovaračkih poglavlja koja predstavljaju prioritet u 2025.;
- tabelarni prikaz prioriteta zakona za usvajanje koji predstavljaju uslov za zatvaranje poglavlja u 2025.;
- korišćenje sredstava iz EU fondova u oblasti obrazovanja;
- dosadašnje sprovođenje Reformske agende Crne Gore za Instrument EU za reforme i rast 2024-2027;
- trenutni status, odnosno informaciju u vezi sa fazom izrade Zakona o finansiraju političkih subjekata i izbornih kampanja;
- uticaj ratifikovanih sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Ujedinjenih Arapskih Emirata o ekonomskoj saradnji, kao i o saradnji u oblasti turizma i razvoja nekretnina na pregovarački proces Crne Gore sa EU;
- prelazna razdoblja u pregovorima sa EU, odnosno obavezama zemalja kandidata da postepeno usklade svoje zakonodavstvo, politike i prakse sa standardima EU;
- odnos Ministarstva evropskih poslova i Odbora za evropske integracije, u kontekstu unapređenja buduće saradnje i koordinacije.

Na 16. sjednici, održanoj 8. V 2025. Odbor za evropske integracije je, u prisustvu glavnog pregovarača za pregovore o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji Predraga Zenovića, većinom glasova usvojio 44. kvartalni izvještaj o ukupnim aktivnostima u okviru procesa integracije Crne Gore u Evropsku uniju za period oktobar-decembar 2024. i 22. polugodišnji izvještaj o ukupnim aktivnostima u okviru procesa integracije Crne Gore u Evropsku uniju za period jul-decembar 2024. U drugom dijelu sjednice raspravljano je o Planu rasta za Zapadni Balkan i Reformskoj agendi, uz prisustvo predstavnika Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori i nevladinih organizacija.

Na 17. sjednici, održanoj 31. V 2025. članovi Odbora razmatrali su informacije o programima podrške Evropske unije Crnoj Gori tokom 2023. i 2024. u prisustvu predstavnika Ministarstva evropskih poslova, Bojana Vujovića, generalnog direktora Direktorata za koordinaciju finansijske podrške EU i Miloša Markovića, generalnog direktora Direktorata za evropsku teritorijalnu saradnju, kao i predstavnice Ministarstva finansija, Žane Jovanović, načelnice u Direktoratu za upravljačku strukturu. Na sjednici je istaknuta neophodnost jačanja administrativnih kapaciteta za upravljanje EU fondovima i razmotrene mogućnosti za bolje i efikasnije korišćenje sredstava iz evropskih fondova, te razgovarano o vrijednostima projekata kroz finansijsku perspektivu IPA II i IPA III, koji su realizovani u prethodne dvije godine, a dat je i prikaz projekata u okviru Programa evropske teritorijalne saradnje i makroregionalne strategije i pregled broja obaveza iz Reformske agende za Crnu Goru 2024-2027 za Instrument EU za reforme i rast.

U dijelu međunarodnih aktivnosti na multilateralnom nivou, dvodnevnom sastanku **23. POSP-a u Strazburu**, održanom 2-3. IV 2025. u ime Odbora za evropske integracije, prisustvovali su poslanici: Ivan Vuković, Boris Pejović, Jelena Božović i Anđela Vojinović. Sastanku su predsjedavali poslanik Dejan Đurović, u ime Skupštine Crne Gore i Tomas Vajc (Tomas Waitz), u ime delegacije Evropskog parlamenta. Sastanak je obilježila konstruktivna diskusija o postignutim rezultatima, ali i izazovima na putu ka članstvu Crne Gore u EU. Usvojena je zajednička Deklaracija sa preporukama. Članovi POSP-a istakli su da je članstvo u EU najvažniji strateški prioritet Crne Gore, uz napomenu da pristupanje država kandidata Evropskoj uniji treba da zavisi od pojedinačnih zasluga i objektivnih procjena u ispunjavanju kriterijuma za članstvo. Pozvani su svi politički činioci da ostanu usredsređeni na strateški cilj, uz podsjećanje na važnost sprovođenja reformskih mjera u oblasti vladavine prava i poglavlja 23 i 24, od čega će zavisi jačanje dinamike i dalji napredak Crne Gore na putu ka EU.

Povodom Dana Evrope, 9. maja, članovi Odbora za evropske integracije održali su **sastanak sa ambasadorima i diplomatskim predstavnicima država članica EU u Crnoj Gori** (Austrije, Bugarske, Danske, Francuske, Grčke, Hrvatske, Italije, Malte, Mađarske, Njemačke, Rumunije, Slovačke i Slovenije) na temu politike proširenja u kontekstu nove geopolitičke realnosti. Tokom sastanka razmijenjena su mišljenja o trenutnom stanju u pregovorima, uz zajedničku ocjenu da Crna Gora uživa snažnu podršku članica za ulazak u EU, ali da je važno zadržati fokus na ispunjavanju mjerila i nastavku sprovođenja reformi.

U ime Odbora za evropske integracije, zamjenik predsjednika Odbora Jovan Subotić učestvovao je na **međunarodnom forumu „Jerevanski dijalog 2025“**, koji je održan 26-27. V 2025. u Jerevanu, Jermenija. Teme foruma su se odnosile na globalne geopolitičke tokove, izazove u oblasti mira i bezbjednosti, kao i savremene tendencije u Evropskoj uniji i njenom susjedstvu. Takođe, razmatrani su i aspekti održivog razvoja i zelenih politika, povezanosti kroz trgovinu i transport, te političkim i društvenim izazovima primjene vještačke inteligencije. Međunarodni forum, drugu godinu zaredom, je okupio donosiocje odluka, predstavnike akademske zajednice, civilnog društva i privatnog sektora, s ciljem razmjene mišljenja i traženja odgovora na aktuelne izazove savremenog svijeta.

Članovi Odbora su se sastali na radnom ručku sa **delegacijom Odbora za budžet EP** koju je predvodio predsjednik Odbora i šef delegacije **Johan Van Overfelt** (Johan Van Overtveldt), koji je održan 27. V 2025. u Podgorici. Tema sastanka bilo je Plan rasta za Zapadni Balkan i Reformska agenda za Crnu Goru. Delegaciju Odbora činili su: Ivan Vuković, predsjednik Odbora za evropske integracije, Jevrosima Pejović i Ana Novaković Đurović, članice Odbora, i poslanici Vasilije Čarapić i Velimir Đoković (u svojstvu zamjene dva člana Odbora).

U okviru parlamentarne dimenzije poljskog predsjedavanja Savjetu EU, delegacija Odbora za evropske integracije učestvovala je na **73. plenarnom zasijedanju konferencije odbora za evropske poslove parlamenata zemalja članica EU (COSAC)**, koji je održan od 8-10. VI 2025. u Varšavi. Zasijedanje su obilježile sesije posvećene sljedećim temama: status implementacije prioriteta poljskog predsjedavanja Savjetu EU, Plan rada Evropske komisije i Evropskog parlamenta u novom institucionalnom ciklusu – Strateška agenda EU, novi Višegodišnji finansijski okvir – perspektiva na putu izazova EU, politika proširenja EU, kao i osnaživanje napora EU ka poboljšanju sajber otpornosti i borbi protiv dezinformacija. Delegaciju Odbora za evropske integracije Skupštine Crne Gore činili su Ivan Vuković, predsjednik Odbora, Jovan Subotić, zamjenik predsjednika Odbora i Mihailo Anđušić, član Odbora.

Delegacija Odbora za evropske integracije učestvovala je na sastanku **Interparlamentarnog odbora na temu: „Reforma EU sa pogledom na budućnost proširenja Evropske unije“**, koji je održan 24. VI 2025. u Briselu. Na sastanku su razmijenjena mišljenja o Nacrtu izvještaja koji je predstavio izjavitelj Odbora za ustavna pitanja (AFCO) Sandro Goci (Sandro Gozi). Istaknuto je da proširenje EU predstavlja dugoročnu geostratešku investiciju, te da perspektiva budućih proširenja mora biti rezultat unutrašnjih reformi, budući da su sva prethodna proširenja bila praćena ili su prethodila institucionalnim reformama Unije. Pored predstavnika OEI, sastanku su prisustvovali i članovi Odbora za međunarodne odnose i iseljenike Skupštine Crne Gore, predstavnici nacionalnih parlamenata država članica EU, kao i predstavnici parlamenata država kandidata za članstvo u EU. Delegaciju Odbora za evropske integracije Skupštine Crne Gore činili su Jovan Subotić, zamjenik predsjednika Odbora i Adrijan Vuksanović, član Odbora.

U Skupštini Crne Gore organizovana je konferencija na temu: **„Budućnost proširenja Evropske unije – budućnost je sada“**, 30. VI 2025. u saradnji sa Ministarstvom evropskih

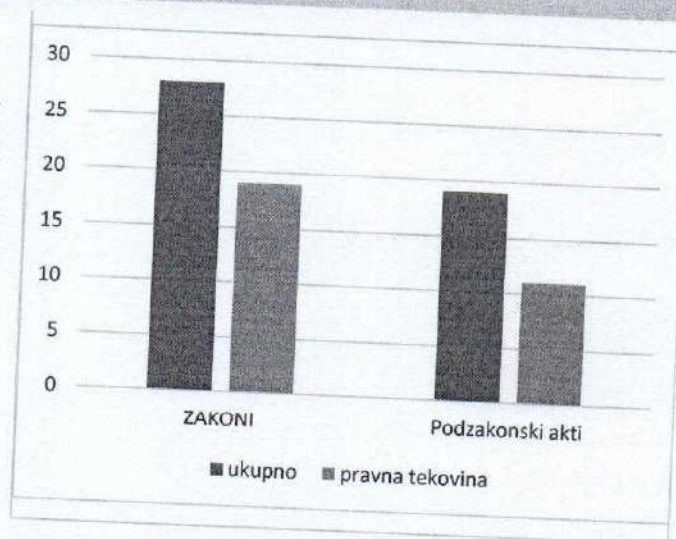
poslova, a u ime Odbora za evropske integracije, prisustvovali su: Ivan Vuković, predsjednik Odbora, Jovan Subotić, zamjenik predsjednika i članice Jelena Božović, Milica Rondović i Anđela Vojinović. Konferenciju je otvorio predsjednik Skupštine Crne Gore Andrija Mandić, a uvodna obraćanja imali su i: Marjan Šarec, izjavitelj Evropskog parlamenta za Crnu Goru, Maida Gorčević, ministarka evropskih poslova i zamjenik šefa Delegacije EU u Crnoj Gori, Rikardo Seri. Konferenciji su prisustvovali i poslanici Evropskog parlamenta Rajnhold Lopatka, Vladimir Prebilič, Šerban Dimitrije Sturza i Lukas Mandl, koji su dali dodatnu dimenziju dijalogu o evropskoj budućnosti regiona. Na kraju konferencije usvojena je zajednička izjava, kojom se potvrđuje da je budućnost proširenja neraskidivo povezana sa budućnošću same Evropske unije – i da je, uz političku volju i reformsku odlučnost, ona dostižna već sada.

U drugom kvartalu 2025. organizovani su bilateralni susreti: sastanak predsjednika Odbora za evropske integracije Ivana Vukovića, zamjenika predsjednika Jovana Subotića i potpredsjednika Skupštine i člana Odbora Borisa Pejovića sa ministarkom za evropske poslove Kraljevine Danske **Mari Bjere** (19. V 2025.) i sastanak predsjednika, zamjenika predsjednika i članice Odbora Anđele Vojinović sa **delegacijom Odbora za evropske poslove Parlamenta Republike Estonije**, koju je predvodio predsjednik Odbora i šef delegacije **Peter Tali**, tokom zvanične posjete (29–30. VI 2025.).

Na nivou Sekretarijata Odbora, saradnici su učestvovali na sastanku korespondenata IPEX mreže u Rimu i Budimpešti, kao i aktivnostima Parlamentarne mreže službe odbora za evropske integracije/poslove Zapadnog Balkana u okviru višegodišnjeg projekta „Promocija evropskih integracija“.

5. Usklađivanje zakonodavstva s pravnom tekovinom EU

Tokom drugog kvartala 2025. godine, Ministarstvo evropskih poslova dalo je mišljenje na 47 predloga propisa, od čega je 28 zakona i 19 podzakonskih akata.

U tabeli ispod dat je pregled svih predloga propisa na koje su data mišljenja tokom navedenog izvještajnog perioda.

APRIL 2025		
1.	Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma između Crne Gore i Bosne i Hercegovine o socijalnom osiguranju	MSS
2.	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Vojsci Crne Gore	MOD
3.	Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma o saradnji u oblasti turizma i razvoja nekretnina između Vlade Crne Gore i Vlade Ujedinjenih Arapskih Emirata	MVP
4.	Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Ujedinjenih Arapskih Emirata o ekonomskoj saradnji	MVP
5.	Predlog zakona o dopunama Zakona o Sudskom savjetu i sudijama	MP
6.	Predlog zakona o dopunama Zakona o Državnom tužilaštvu	MP
7.	Predlog zakona o dopunama Zakona o sudskim vještacima	MP
8.	Predlog zakona o dopunama Zakona o Ustavnom sudu	MP
9.	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o uslugama	MER
10.	Predlog uredbe o izmjeni Uredbe o zvanjima i zaradi vojno-diplomatskih predstavnika, lica upućenih na rad u međunarodnim organizacijama i administrativno-tehničkog osoblja	MOD
11.	Predlog uredbe o izmjeni Uredbe o uslovima, načinu i dinamici sprovođenja mjera agrarne politike za 2025. godinu – Agrobudžet	MPŠV
12.	Predlog odluke o uvođenju međunarodnih restriktivnih mjera utvrđenih odlukama Savjeta Evropske unije i regulativama Evropske unije kao odgovor na nezakonito priznavanje, okupaciju ili pripojenje od strane Ruske Federacije određenih ukrajinskih regija koje nijesu pod kontrolom Vlade Ukrajine	MVP
13.	Predlog odluke o uvođenju međunarodnih restriktivnih mjera utvrđenih odlukama Savjeta Evropske unije i regulativama Evropske unije u odnosu na djelovanja koja podrivaju ili ugrožavaju teritorijalni integritet, suverenitet i nezavisnost Ukrajine	MVP
14.	Predlog odluke o uvođenju međunarodnih restriktivnih mjera utvrđenih odlukama Savjeta Evropske unije i regulativama Evropske unije kao odgovor na nezakonitu aneksiju Krima i Sevastopolja	MVP
MAJ 2025		
15.	Predlog zakona o porezu na promet upotrebljavanih motornih vozila, plovniha objekata, vazduhoplova i letilica	MIF
16.	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu kapitala	MIF
17.	Predlog zakona o sanaciji investicionih društava	MIF
18.	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o vinu	MPŠV
19.	Predlog zakona o akvakulturi	MPŠV

20.	Predlog zakona o morskom ribarstvu	MPŠV
21.	Predlog zakona o strukturnim mjerama i državnoj pomoći u ribarstvu	MPŠV
22.	Predlog zakona o izmjenama i dopuni Zakona o zapaljivim tečnostima i gasovima	MUP
23.	Predlog odluke o dopuni Odluke o obrazovanju Interresorne komisije za suprotstavljanje hibridnim prijetnjama	MOD
24.	Predlog odluke o uvođenju međunarodnih restriktivnih mjera utvrđenih odlukama Savjeta Evropske unije i regulativama Evropske unije u vezi sa situacijom u Republici Bjelorusiji i umiješanost Republike Bjelorusije u agresiju Ruske Federacije na Ukrajinu	MVP
25.	Predlog odluke o uvođenju međunarodnih restriktivnih mjera utvrđenih odlukama Savjeta Evropske unije i regulativama Evropske unije s obzirom na djelovanja Ruske Federacije kojima se destabilizuje situacija u Ukrajini	MVP
26.	Predlog odluke o utvrđivanju Liste regulisanih profesija	MRS
27.	Predlog odluke o izmjenama Odluke o obrazovanju Koordinacionog tijela za vršenje nadzora nad sprovođenjem Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine	MUP
28.	Predlog odluke o utvrđivanju osnovne i doplatne liste lijekova	MZD
JUN 2025		
29.	Predlog zakona o izdavanju i nadzoru pokrivenih obveznica	MIF
30.	Predlog zakona o potvrđivanju Konvencije o zajedničkom tranzitnom postupku	MIF
31.	Predlog zakona o potvrđivanju Konvencije o pojednostavljenju formalnosti u trgovini robom	MIF
32.	Predlog zakona o računovodstvu	MIF
33.	Predlog zakona o reviziji	MIF
34.	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zanatstvu	MER
35.	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju	MPNI
36.	Predlog zakona o potvrđivanju Dodatnog protokola 7 o rješavanju sporova uz Sporazum o izmjeni i pristupanju centralnoevropskom sporazumu o slobodnoj trgovini (CEFTA)	MER
37.	Predlog zakona o zaštiti jednakosti i zabrani diskriminacije	MLJMP
38.	Predlog zakona o željeznici	MSA
39.	Predlog zakona o upravljanju, unutrašnjoj kontroli i unutrašnjoj reviziji u javnom sektoru	MIF
40.	Predlog uredbe o utvrđivanju maksimalnih maloprodajnih cijena naftnih derivata	MEiR
41.	Predlog uredbe o izmjeni Uredbe o maksimalno dozvoljenim količinama nepoželjnih supstanci u hrani za životinje	MPŠV

42.	Predlog uredbe o izmjeni Uredbe o zabranjenim odnosno dozvoljenim načinima upotrebe, proizvodnje i stavljanja na tržište hemikalija koje predstavljaju neprihvatljiv rizik po zdravlje ljudi i životnu sredinu	MEK
43.	Predlog uredbe o snabdijevanju ranjivih kupaca električne energije	MEiR
44.	Predlog uredbe o bližim kriterijumima za utvrđivanje energetske siromašnog domaćinstva	MEiR
45.	Predlog uredbe o postupku popunjavanja, proširenja kvote na aukcijama za dodjelu prava na tržišnu premiju za neodređene lokacije i rangiranju ponuda na aukcijama za neodređene lokacije	MEiR
46.	Predlog uredbe o bližim kriterijumima i načinu utvrđivanja maksimalne cijene koju ponuđač može da ponudi u postupku aukcije za tržišne premije	MEiR
47.	Predlog odluke o uvođenju međunarodnih restriktivnih mjera utvrđenih odlukama Savjeta Evropske unije i regulativama Evropske unije s obzirom na destabilizujuće aktivnosti Ruske Federacije	MVP

Od ukupnog broja datih mišljenja u **drugom kvartalu 2025. 28** akata sadrži pravnu tekovinu EU, od čega **17** zakona i **11** podzakonskih akata:

1.	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o uslugama	MER
2.	Predlog zakona o dopunama Zakona o sudskim vještacima	MP
3.	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu kapitala	MIF
4.	Predlog zakona o potvrđivanju Konvencije o zajedničkom tranzitnom postupku	MIF
5.	Predlog zakona o sanaciji investicionih društava	MIF
6.	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o vinu	MPŠV
7.	Predlog zakona o potvrđivanju Konvencije o pojednostavljenju formalnosti u trgovini robom	MIF
8.	Predlog zakona o računovodstvu	MIF
9.	Predlog zakona o reviziji	MIF
10.	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zanatstvu	MER
11.	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju	MPNI
12.	Predlog zakona o zaštiti jednakosti i zabrani diskriminacije	MLJMP
13.	Predlog zakona o akvakulturi	MPŠV
14.	Predlog zakona o morskom ribarstvu	MPŠV
15.	Predlog zakona o strukturnim mjerama i državnoj pomoći u ribarstvu	MPŠV
16.	Predlog zakona o željeznici	MSA

17.	Predlog zakona o izdavanju i nadzoru pokrivenih obveznica	MIF
18.	Predlog odluke o uvođenju međunarodnih restriktivnih mjera utvrđenih odlukama Savjeta Evropske unije i regulativama Evropske unije u vezi sa situacijom u Republici Bjelorusiji i umiješanost Republike Bjelorusije u agresiju Ruske Federacije na Ukrajinu	MVP
19.	Predlog odluke o uvođenju međunarodnih restriktivnih mjera utvrđenih odlukama Savjeta Evropske unije i regulativama Evropske unije s obzirom na djelovanja Ruske Federacije kojima se destabilizuje situacija u Ukrajini	MVP
20.	Predlog odluke o uvođenju međunarodnih restriktivnih mjera utvrđenih odlukama Savjeta Evropske unije i regulativama Evropske unije kao odgovor na nezakonito priznavanje, okupaciju ili pripojenje od strane Ruske Federacije određenih ukrajinskih regija koje nijesu pod kontrolom Vlade Ukrajine	MVP
21.	Predlog odluke o uvođenju međunarodnih restriktivnih mjera utvrđenih odlukama Savjeta Evropske unije i regulativama Evropske unije u odnosu na djelovanja koja podrivaju ili ugrožavaju teritorijalni integritet, suverenitet i nezavisnost Ukrajine	MVP
22.	Predlog odluke o uvođenju međunarodnih restriktivnih mjera utvrđenih odlukama Savjeta Evropske unije i regulativama Evropske unije kao odgovor na nezakonitu aneksiju Krima i Sevastopolja	MVP
23.	Predlog odluke o izmjenama Odluke o obrazovanju Koordinacionog tijela za vršenje nadzora nad sprovođenjem Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine	MUP
24.	Predlog uredbe o izmjeni Uredbe o maksimalno dozvoljenim količinama nepoželjnih supstanci u hrani za životinje	MPŠV
25.	Predlog uredbe o izmjeni Uredbe o zabranjenim odnosno dozvoljenim načinima upotrebe, proizvodnje i stavljanja na tržište hemikalija koje predstavljaju neprihvatljiv rizik po zdravlje ljudi i životnu sredinu	MEK
26.	Predlog uredbe o snabdijevanju ranjivih kupaca električne energije	MEiR
27.	Predlog uredbe o bližim kriterijumima za utvrđivanje energetske siromašnog domaćinstva	MEiR
28.	Predlog odluke o uvođenju međunarodnih restriktivnih mjera utvrđenih odlukama Savjeta Evropske unije i regulativama Evropske unije s obzirom na destabilizujuće aktivnosti Ruske Federacije	MVP

6. Priprema crnogorske verzije pravne tekovine

Kada je u pitanju priprema crnogorske verzije pravne tekovine Evropske unije, Ministarstvo evropskih poslova kontinuirano radi na izradi prevoda u skladu sa tehničkim pravilima i standardima Evropske komisije i Generalnog direktorata za pisano prevođenje (DG Translation). Budući da je nacionalna verzija „Službenog lista EU“ jedan od osnovnih preduslova za ulazak u Evropsku uniju kao garant pravne sigurnosti u kontekstu članstva, prepoznata je potreba da se intenziviraju aktivnosti na ovom planu ispunjavanja obaveza. Ministarstvo evropskih poslova je do sada pripremilo prevod oko 59.000 strana pravne tekovine EU koje čekaju na stručno-tematsku provjeru resornih ministarstava kao i pravno-tehničku redakтуру prije slanja na verifikaciju u Brisel. U drugom kvartalu pripremljeno je circa 1400 standardnih strana prevoda sa odgovarajućim prevodilačkim memorijama i stručnom terminologijom. U pogledu pretpristupne obaveze Crne Gore da sistematizuje pravno-stručnu terminologiju i definicije pravnih koncepata koji su obuhvaćeni pravnom tekovinom EU i koji nakon pristupanja treba da budu uvršteni u

Interaktivnu terminološku bazu za Evropu (IATE), Ministarstvo evropskih poslova uređuje Monterm-zvaničnu terminološku bazu Crne Gore u procesu evropskih integracija, koja se nalazi na javno dostupnoj adresi <https://eiprevod.gov.me/>. Monterm se redovno ažurira i na kraju drugog kvartala sadržao je 12 350 stručnih termina sa odgovarajućim tematskim deskriptorima. U maju 2025. Ministarstvo evropskih poslova priredilo je revidirano elektronsko izdanje Priručnika za prevođenje dokumenata u procesu evropskih integracija, koji treba da bude standard za prevođenje i izradu svih dokumenata koji se upućuju ka institucijama Evropske unije (prevoda zakona, izvještaja, priloga i sl.). Korišćenje Priručnika pri sastavljanju i prevođenju pravnih i drugih akata koji proizilaze iz procesa integracija, garantuje neophodan stepen uniformnosti i dosljednosti, te oslobađa komunikaciju svih nedoumica koje nerijetko dovode do odlaganja realizacije obaveza. Priručnik je upućen svim nadležnim institucijama uključenim u proces evropskih integracija čija je obaveza organizovanje aktivnosti u okviru ispunjavanja zakonodavnih obaveza iz Programa pristupanja Crne Gore EU. U narednom periodu, nadležni koordinatori treba da osiguraju dosljedno korišćenje svih tehničkih, terminoloških i jezičkih uputstava, te kontrolu kvaliteta prevedenog materijala.

7. Instrument pretpristupne podrške – IPA

7.1. IPA II (2014–2020)

Imajući u vidu potrebe za finansiranjem reformi u okviru procesa pristupanja EU, tokom izvještajnog perioda, nastavljeno je sa sprovođenjem projekata u okviru IPA II finansijske perspektive, odnosno akcija u okviru programa IPA 2016, IPA 2017, IPA 2018 i IPA 2020.

Kada je izvještavanje u pitanju, nastavljeno je održavanje redovnih sastanaka upravnih odbora projekata koji su u toku, kao i rad na zatvaranju višegodišnjeg Sektorskog operativnog programa za zapošljavanje, obrazovanje i socijalne politike 2015-2017, za koji je Finalni izvještaj poslat Evropskoj komisiji 30. IV 2025.

Kada je upitanju evaluacija IPA II programa, 12. V 2025. je završeno sprovođenje Ugovora „Podrška evaluaciji IPA II akcija koje se sprovode u indirektnom upravljanju“, koji obuhvata sektore zaštite životne sredine i klimatskih akcija, konkurentnosti i inovacija, te Zajednički EU - CG Program za zapošljavanje, obrazovanje i socijalnu zaštitu 2015-2017 (dvije grant šeme), te finalni izvještaj objavljen na sajtu MEP-a. Dogovorene su aktivnosti na planu praćenja preporuka iz izvještaja za navedene sektore. Ujedno, u toku je sprovođenje Ugovora „Podrška srednjoročnoj evaluaciji IPA II akcija koje se sprovode u indirektnom upravljanju“, za sektor Obrazovanje, zapošljavanje i socijalna politika i sektor Konkurentnost i inovacije, u okviru kojeg je završena terenska faza.

Kada je IPARD II u pitanju, rok za korišćenje dostupnih IPARD II sredstava istekao je krajem 2024. Program IPARD II značajno je unaprijedio crnogorsku poljoprivredu kroz modernizaciju gazdinstava, povećanje izvoza i usklađivanje sa EU standardima, omogućavajući poljoprivrednicima da postanu konkurentni na evropskom tržištu. Evropska unija obezbijedila je 75% sredstava programa, dok je Crna Gora doprinijela sa 25%, što je rezultiralo ukupnim investicijama od 77 miliona eura u poljoprivredu.

7.2. IPA III (2021–2027)

Kada je finansijska perspektiva 2021-2027 u pitanju, nastavljen je rad na pripremi tenderske dokumentacije i ugovaranju projekata iz programa IPA 2021, kao i na pripremi za sprovođenje operativnih programa za period 2024-2027 za oblasti: 1) Životna sredina i 2) Zapošljavanje i spocijalne politike. S tim u vezi, nakon potpisivanja finansijskih sporazuma od strane Evropske

komisije 29. I 2025. odnosno 30. I 2025. crnogorska strana je iste potpisala 10. VI 2025. Takođe, tokom izvještajnog perioda, nastavljeno je programiranje IPA 2025-2027 programa. Nakon što su unaprijeđeni nacrti programa dostavljeni Delegaciji EU u martu 2025. tokom izvještajnog perioda je rađeno na njihovoj finalizaciji, kao i na pripremi nacrtu Finansijskog sporazuma za navedeni program.

Kada je IPARD III u pitanju, peta sjednica Odbora koji je odgovoran za izvještavanje, monitoring i evaluaciju sprovođenja IPARD III programa održana je 11. juna 2025. Na sjednici je razmatran periodični napredak Crne Gore u postizanju ciljeva IPARD III programa i predstavljanja rezultata u ostvarivanju planiranih outputa, kao i usvojena treća izmjena IPARD III programa. Članovi su informisani o stanju sprovođenja prvih IPARD javnih poziva za Mjeru 7, podmjere 7.1 i 7.2., Mjeru 3 i Mjeru 1, kao i o stanju implementacije IPARD II programa, s obzirom na to da je do 30. VI 2025. bilo potrebno usvojiti Godišnji i Završni izvještaj o IPARD II programu. Izvještaji, kao i izmjena IPARD III programa su u junu 2025. dostavljeni Evropskoj komisiji, shodno redovnoj proceduri.

Dodatno, nastavljene su aktivnosti podrške radu Upravljačkog tijela za godišnje akcione programe koje je smješteno u NIPAK kancelariji. S tim u vezi sprovedena je posjeta na licu mjesta posredničkom tijelu za upravljanje politikama, odnosno Ministarstvu prosvjete nauke i inovacija, kada su analizirana dokumenta s aspekta poštovanja procedura u okviru indirektnog upravljanja fondovima, naročito u odnosu na akciju finansiranu iz IPA programa 2024. Takođe, održan je redovni koordinacioni sastanak za IPA programe 2021 i 2024, predstavljena dinamika i status ugovaranja projekata u okviru ovih programa, te sagledani potencijalni izazovi u vezi sa pripremom tenderske dokumentacije i definisani planovi za predstojeći period.

Reformska agenda Crne Gore 2024-2027 za Instrument EU za reforme i rast

Kroz Reformsku agendu Crne Gore 2024-2027 za Instrument EU za reforme i rast za Crnu Goru je alocirano **383,5 miliona eura**, od čega 110 miliona eura čine bespovratna sredstva, a 273,5 miliona eura povoljni krediti. Od ukupnog iznosa podrške planirano je da 178,5 miliona eura bude dodijeljeno u vidu budžetske podrške, dok će preostalih 205 miliona eura biti dodijeljeno za finansiranje infrastrukturnih projekata i implementirana kroz mehanizam Zapadnobalkanskog investicionog okvira (ZIO).

Sredstva koja će biti dostupna Crnoj Gori uslovljena su uspješnom implementacijom reformskih mjera definisanih u Reformskoj agendi Crne Gore 2024-2027 za Instrument EU za reforme i rast kroz četiri oblasti politika, 32 indikativne prioritete reformske mjere, 14 podoblasti politika (sektora) i 130 koraka definisanih kao neophodni za ispunjavanje reformi. Definisani koraci ujedno sadrže i pokazatelje uspjeha (indikatore), koji će biti osnov za praćenje napretka u sprovođenju reformskih mjera i procjenu EU o ispunjenosti uslova za dodjelu sredstava. U skladu sa direktivama Evropske komisije, ukupni iznos se isplaćuje u sedam polugodišnjih tranši podrške, u zavisnosti od stepena realizacije planiranih reformi.

Nakon što je Vlada Crne Gore na sjednici od 13. III 2025. usvojila Informaciju o zaključivanju Sporazuma o zajmu između Evropske unije i Crne Gore, o posebnim aranžmanima za sprovođenje podrške Unije Crnoj Gori u okviru Instrumenta za reforme i rast, Sporazum je stupio na snagu 6. V 2025. a prva rata prefinansiranja u iznosu od 26.8 miliona eura je uplaćena 15. V 2025. Time je državni budžet uvećan za 12,4 miliona eura, dok je preostalih 14,3 miliona eura namijenjeno za sprovođenje odobrenih infrastrukturnih projekata.

Tokom izvještajnog perioda, Koordinaciono tijelo za praćenje sprovođenja Reformske agende 2024-2027 za Instrument EU za reforme i rast je kroz redovne sastanke pratilo status indikatora za 7 djelimično ispunjenih koraka za koje je Delegacija EU, na sastanku održanom 12. V 2025.

informisala da nisu dostavljeni neophodni dokazi za njihovo ispunjenje sa rokom dospijeca do 28. II 2025. Pored toga, praćen je status ispunjenosti 11 koraka sa rokom dospijeca do 30. VI 2025.

Što se tiče finansijskog uticaja, maksimalni raspoloživi iznos podrške Evropske unije od 29,5 miliona evra povezan je sa prvih 14 reformskih koraka, proporcionalno smanjenim za 7% predfinansiranja. Ako Evropska komisija potvrdi ovu finansijsku procenu, očekuje se da će 13.3 miliona eura biti isplaćeno za 8 reformskih koraka, dok će isplata 16,24 miliona eura za 6 delimično ispunjena koraka biti odložena i izvršena nakon njihovog potpunog ispunjenja.

Važno je napomenuti da će, u slučaju delimično ispunjenih koraka, Crna Gora iskoristiti mogućnost iz člana 21 Uredbe EU 2024/1449 o uspostavljanju Instrumenta za reforme i rast, prema kojem se rezultati za ove korake mogu postići u roku od 24 meseca nakon roka za izvještajni period, bez uticaja na isplatu sredstava izdvojenih iz Reformske agende za ove korake.

Programi Višekorisničke lpe

Tokom izvještajnog perioda nastavljeno je sa redovnim aktivnostima na sprovođenju aktivnih programa i akcija.

Zapadnobalkanski investicioni okvir (ZIO)

U skladu s osnovnim principima funkcionisanja Zapadnobalkanskog investicionog okvira (ZIO), Operativni odbor ZIO je 24. IV 2025. potvrdio odluku o raspisivanju 32. poziva za tehničku podršku u pripremi projektne dokumentacije i 11. poziva za sufinansiranje investicija za sprovođenje infrastrukturnih projekata sa rokom za podnošenje koji ističe 13. VI 2025. Uvodi se praksa da se projektne prijave prenose iz postojećeg u nove pozive do trenutka kada budu spremne za odobravanje ili dok ih država korisnica zvanično ne povuče.

Za pozive su bili prihvatljivi projektni prijedlozi iz oblasti održivi saobraćaj, čista energija, zaštita životne sredine i klimatske promjene, digitalna budućnost i razvoj ljudskih resursa, a raspoloživa sredstva će zavisiti od odobrenih sredstava iz prva 2 polugodišnja izvještaja koji su podnešeni u okviru Reformske agende (osim za sektor zaštita životne sredine i klimatske promjene).

U predviđenom roku u okviru 32. poziva tehničke podrške za pripremu projektne dokumentacije Ministarstvu evropskih poslova podnijeta je jedna projektna aplikacija od strane Ministarstva energetike i rudarstva i to za *tehničku podršku za 400 kV DV Brezna-Pivska planina-Sarajevo sa TS 400/220 kV Pivska planina* Ukupna vrijednost projekta iznosi **1,44 milion eura**. Vodeća međunarodna finansijska institucija je Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD).

U predviđenom roku u okviru 11. poziva za sufinansiranje investicija za sprovođenje infrastrukturnih projekata Ministarstvu evropskih poslova podnijeto je pet projektnih aplikacija.

Ministarstvo energetike i rudarstva je dostavilo dvije projektne aplikacije i to: 1) *Rekonstrukcija i proširenje postrojenja 220/10 kV TS Perućica i zamjena autotransformatora u TS 400/220/110 kV Pljevlja* 2. Ukupna vrijednost traženog granta iznosi **9,34 miliona eura**. Vodeća međunarodna finansijska institucija je Francuska razvojna agencija (Afd). 2) *Unapređenje energetske efikasnosti u javnim zgradama (PEEPB) – izgradnja Novog studentskog doma na Cetinju*. Ukupna vrijednost traženog granta iznosi **3,9 miliona eura**. Vodeća međunarodna finansijska institucija je Njemačka razvojna banka (KfW).

Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija je dostavilo dvije projektne aplikacije i to: 1) *Predškolska infrastruktura u Crnoj Gori - 2: Bar, Berane, Podgorica, Ulcinj*. Ukupna vrijednost traženog granta iznosi **7,11 miliona eura**. Vodeća međunarodna finansijska institucija je Banka za razvoj Savjeta Evrope (CEB). 2) *Program unapređenja crnogorskog obrazovanja*. Ukupna

vrijednost traženog granta iznosi **7,22 miliona eura**. Vodeća međunarodna finansijska institucija je Evropska investiciona banka (EIB).

Ministarstvo ekonomskog razvoja je dostavilo jednu projektnu aplikaciju i to *Razvoj infrastrukture za širokopojasni pristup internetu*. Ukupna vrijednost traženog granta iznosi **7,28 miliona eura**. Vodeća međunarodna finansijska institucija je Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD).

Odluka o odobravanju projektnih predloga će biti donijeta na sastanku Operativnog odbora, koji je planiran za novembar 2025.

Programi EU

Tokom izvještajnog perioda, nastavljeno je učešće u programima Unije za 10 programa za koje su potpisani sporazumi o učešću između Crne Gore i EK. U pitanju su programi Horizont Evropa, Kreativna Evropa, Erasmus+, Program za zapošljavanje i socijalne inovacije (EaSI) u okviru Evropskog socijalnog fonda+ (ESF+), Program jedinstvenog tržišta, Digitalna Evropa, CUSTOMS, FISCALIS, Građani, jednakost, prava i vrijednosti i EU4Health. Pored toga, Crna Gora je 16. V 2025. potpisala Sporazum o pristupanju programu *LIFE- Programu za životnu sredinu i klimatske akcije Evropske unije*. LIFE program predstavlja ključni instrument Evropske unije za finansiranje projekata iz oblasti zaštite životne sredine, klimatskih promjena i energetske tranzicije i crnogorske institucije mogu da učestvuju u svim pozivima koji su objavljeni od 1. I 2025.

Regionalna i teritorijalna saradnja

U okviru **Programa prekogranične saradnje Crna Gora – Albanija**, tokom izvještajnog perioda od ukupno šest projekata podržanih kroz Treći poziv u okviru IPA II perspektive četiri projekta su nastavila implementaciju svojih aktivnosti, dok su dva završena. Četiri projekta ugovorena u okviru Četvrtog poziva za IPA II perspektivu nastavila su implementaciju svojih aktivnosti. U cilju unapređenja kapaciteta korisnika Četvrtog poziva u Podgorici su 24-25. IV 2025. održani trening o o izvještavanju i trening o vidljivosti kome su prisustvovali predstavnici svih ugovorenih projekata. Pored toga, u periodu 9-16. V organizovana je prva runda monitoring psojeta projektima finansiranim u okviru Četvrtog poziva.

Tokom izvještajnog perioda, u okviru zatvaranja finansijske alokacije IPA 2016, pripremljen je Finalni izvještaj o implementaciji finansijske alokacije 2016 sa svim pratećim dokumentima. U skladu sa pravilima, ovaj dokument je odobren od strane Zajedničkog odbora za nadgledanje u okviru pisane procedure koja je pokrenuta 11. a zatvorena 21. IV 2025, nakon čega je Izvještaj poslat Evropskoj komisiji. Aplikacioni paket za Prvi poziv u okviru IPA III programa, pripremljen je i usaglašen upravljačkih struktura obje zemlje učesnice programa o okviru predhodnog perioda. Međutim, nakon izmjena u Praktičnom vodiču za nabavke i grantove za spoljne aktivnosti Evropske unije (PRAG), od strane Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori primljena je nova obavezujuća verzija aplikacionog paketa za programe prekogranične saradnje, usklađena s novim PRAG-om. U skladu sa gore navedenim, pripremljeni aplikacioni paket je uskladjen sa zahtjevima iz novih obavezujućih formi i poslat Delegaciji Evropske unije na *ex-ante* odobrenje. Prvi poziv će biti raspisan u trećem kvartalu 2025.

Tokom izvještajnog perioda pripremljen je i Periodični izvještaj o implementaciji projekta tehničke podrške.

Nadalje, drugi sastanak Upravnog odbora projekta (UOP) Projekta tehničke podrške IPA.

Osoblje Zajedničkog tehničkog sekretarijata (ZTS) je prisustvovalo sastanku regionalne mreže ZTS-ova koji je organizovao CBIB+, a koji je održan 8-10. IV 2025. u Skoplju, Sjeverna Makedonija.

U periodu 11-13. VI 2025. predstavnici Upravljačkih struktura programa i Zajedničkog tehničkog sekretarijata prisustvovali su 11. Regionalnom konsultativnom forumu prekogranične saradnje, koji je organizovao CBIB+ u Šeđinu, u Albaniji.

Tokom izvještajnog perioda izrađeno je i distribuirano 22. izdanje biltena „Unapređivanje saradnje”.

Kada je riječ o **Programu prekogranične saradnje Crna Gora – Kosovo**, tokom izvještajnog perioda od ukupno 11 projekata finansiranih u okviru Trećeg poziva IPA II Programa, njih 3 su nastavila sa implementacijom svojih aktivnosti dok je 8 završeno.

Tokom izvještajnog perioda Zajednički odbor za evaluaciju (ZOE) projekata, pristiglih u okviru Prvog poziva za podnošenje predloga projekata, nastavio je sa radom i održao 4 seta sastanaka. Prvi korak evaluacije (otvaranje, administrativna provjera i evaluacija sažetaka projekata) je završen. Nezavisni ocjenjivači su predstavili rezultate evaluacije ZOE-u, a ZOE je pripremio nacrt izvještaja o Prvom koraku evaluacije, koji je nakon odobrenja Odjeljenja za kontrolu kvaliteta u CFCU-u poslat Delegaciji Evropske unije na *ex-ante* odobrenje. Tokom izvještajnog perioda pripremljen je i Periodični izvještaj o implementaciji projekta tehničke podrške.

Nadalje, drugi sastanak Upravnog odbora projekta (UOP) Projekta tehničke podrške IPA III TAGC 454-567 održan je 28. V 2025. u Peći. Tokom sastanka razmatran je i odobren Periodični izvještaj o implementaciji projekta, a članovi UOP-a su takođe razgovarali o tekućim aktivnostima u okviru programa. Pored toga, članovi UOP-a su posjetili neke od rezultata projekata koji su implementirani u Peći u okviru IPA PPS CG - KOS.

Nakon odobrenja od strane UOP-a, Periodični izvještaj o implementaciji projekta je, zajedno sa svim relevantnim aneksima, podnešen Delegaciji Evropske unije na odobrenje 2. VI 2025.

Tokom izvještajnog perioda izrađeno je i distribuirano 22. izdanje biltena „Unapređivanje saradnje”.

U okviru **Programa prekogranične saradnje Srbija – Crna Gora**, završena je realizacija šest projekata odobrenih u okviru Drugog poziva iz IPA II perspektive, jedan projekat otkazan je od strane korisnika, dok će realizacija dva projekta, koja su trenutno pod suspenzijom, biti nastavljena nakon odobrenja od strane Ugovornog tijela. U okviru Trećeg poziva, u prethodnom periodu, ugovoreno je trinaest projekata ukupne vrijednosti 3,7 miliona eura. Sedam projekata je završilo implementaciju, od čega su dva projekta završila realizaciju planiranih aktivnosti tokom ovog izvještajnog perioda. U ovom izvještajnom periodu realizovano je šest terenskih posjeta Kontrolnog tijela korisnicima u cilju verifikacije troškova.

Intenzivirane su aktivnosti na pripremi aplikacionog paketa za Prvi poziv u okviru IPA III perspektive, koji je morao biti usaglašen sa inoviranom verzijom Praktičnog vodiča za procedure ugovaranja za eksterne aktivnosti Evropske unije (PRAG 2025). U okviru Prvog poziva na raspolaganju potencijalnim korisnicima je iznos od 5,4 miliona eura EU sredstava (programske alokacija za 2022. i 2024. godinu) za projekte koji podstiču zapošljavanje, socijalnu integraciju, zdravstvo i turizam. Prvi poziv će biti raspisan u trećem kvartalu 2025.

U okviru **Programa prekogranične saradnje Bosna i Hercegovina – Crna Gora 2021-2027**, u toku izvještajnog perioda, pripremljen je Periodični izvještaj (*Interim Report*) za prvu godinu Projekta tehničke podrške programu, kao i Notifikaciono pismo broj 1. Nakon razmatranja komentara, Periodični izvještaj je odobren. U izvještajnom periodu, projekat je primio i drugu

tranšu finansiranja. Svi projekti Prvog poziva su u fazi implementacije i u dinamičnim projektnim aktivnostima. Urađena je i prva monitoring posjeta projekta koji je i prvi počeo sa implementacijom. Svi projekti redovno dostavljaju projektne rezultate koji se bilježe u regionalnom monitoring sistemu. Članovi Zajedničkog tehničkog sekretarijata (ZTS) su bili na regionalnoj radionici održanoj od strane CBIB-a, sa temama vezanim za komunikaciju, vještačku inteligenciju, regionalni monitoring sistem i nove PRAG procedure vezane za grant. Za članove ministarstva je održana regionalna radionica sa temama zaključaka petog regionalnog ZTS foruma, vidljivosti IPA II i IPA III programa, novom regionalnom monitoring sistemu, sinergiji između različitih programa, kao i o drugim aktuelnim temama. U cilju pripreme Drugog poziva, urađeno je animacija i anketiranje zainteresovanih strana, a sve u cilju pripreme radionice za pisanje projektnih sažetaka, kako bi zainteresovane strane što spremnije dočekale Drugi poziv koji je okvirno planiran za septembar 2025. Očekuje se da vrijednost Drugog poziva bude oko 3,24 miliona eura.

U okviru **Interreg VI-A IPA programa Hrvatska - Bosna i Hercegovina - Crna Gora 2021-2027**, nastavljeno je sprovođenje 33 projekta, koji su ugovoreni u okviru Prvog poziva. Crnogorske institucije i organizacije, njih 36, u saradnji sa partnerima iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine učestvuju u sprovođenju 29 projekata ukupne vrijednosti oko 46,6 miliona eura, u okviru kojih na raspolaganju imaju sredstva u iznosu od oko 12,8 miliona eura, od čega oko 10,9 miliona eura predstavljaju bespovratna sredstva Evropske unije. Navedeni projekti su usmjereni na unapređivanje kvaliteta usluga, saradnje i kapaciteta u oblasti istraživanja i inovacija, zdravstvene i socijalne zaštite, održivog turizma i kulture, energetske efikasnosti i cirkularne ekonomije, te prilagođavanja klimatskim promjenama i prevenciji rizika od prirodnih katastrofa.

Kada je riječ o Fondu za male projekte (SPF), odnosno projektu EmBRACE, u toku je sprovođenje 24 projekta manjeg obima, u kojima učestvuju mikro i mala preduzeća iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Crne Gore, a čija ukupna vrijednost iznosi 4,8 miliona eura. Crnogorska mikro i mala preduzeća učestvuju u 19 projekata i za svoje aktivnosti imaju na raspolaganju ukupno 1,28 miliona eura (1,09 miliona eura EU sredstava).

Odbor za nadgledanje Programa je 19. maja odobrio finansiranje tri projekta od strateškog značaja ukupne vrijednosti 30,8 miliona eura (26,18 miliona EU sredstava), sa ukupno 22 projektna partnera, od kojih su 5 iz Crne Gore. Projekti će biti usmjereni na prilagođavanje klimatskim promjenama, zdravstvo i inovacije u poljoprivredi. Ukupan budžet crnogorskih partnera iznosi 7,71 milion eura (6,65 miliona EU sredstava).

Drugi redovni poziv za dostavljanje predloga projekata objavljen je 6. III 2025. i bio je otvoren do 6. VI. Ukupan raspoloživi budžet iznosi 29,92 miliona eura EU sredstava, a pozivom su obuhvaćena sva četiri programska prioriteta i pet specifičnih ciljeva, koji se odnose na istraživanja i inovacije, energetska efikasnost, cirkularnu ekonomiju, zdravstvo i turizam i kulturu. Tokom izvještajnog perioda, održane su informativne sesije u Podgorici (2. IV), Budvi (3. IV), Čitluku (9. IV) i Šibeniku (10. IV). Upravljačko tijelo i Zajednički sekretarijat su 15. maja održali onlajn sesiju predviđenu za pružanje dodatnih informacija u pogledu pripreme i podnošenja prijave. Na sastanku Odbora za selekciju projekata, koji je održan 10. VI u Mostaru, usvojena je Strategija ocjenjivanja, nakon čega je otpočeo proces evaluacije projekta.

Kada je u pitanju program prekogranične saradnje **Interreg IPA Južni Jadran 2021-2027**, 7. IV 2025. potpisan je Sporazum koji se odnosi na tehničku podršku i implementaciju Programa sa predstavnicima Upravljačkog tijela – Regije Pulja u Italiji. Ovim Sporazumom se definišu funkcije i obaveze Ministarstva evropskih poslova kao Nacionalnog tijela zaduženog za realizaciju Programa na teritoriji Crne Gore, te se omogućava Nacionalnom tijelu da dobije potrebnu tehničku podršku u iznosu od 810.821,22 eura. U skladu sa obavezom utvrđenom članom 4

pomenutog Sporazuma, Ministarstvo evropskih poslova je zaključilo Partnerski sporazum sa Revizorskim tijelom, kojim se uređuju međusobni odnosi u vezi sa uplatom i korišćenjem sredstava namijenjenih za sprovođenje aktivnosti definisanih Revizorskom strategijom Programa i zahtjevima Revizorskog tijela.

Kada je riječ o Pozivu za standardne projekte, Odbor za nadgledanje je 26. V 2025. putem pisane procedure, utvrdio maksimalne budžete standardnih projekata, nakon čega slijedi proces optimizacije budžeta i potpisivanja Ugovora o subvenciji sa vodećim partnerima. U okviru ovog Poziva, odobrena su 43 projekta ukupne vrijednosti oko 41 milion eura, u kojima će učestvovati 49 crnogorskih partnera sa budžetom od preko 11 miliona eura. Realizacija projekata će otpočeti 1. VII 2025. a projekti obuhvataju četiri strateške oblasti: konkurentnost i inovacije, održivi razvoj i životna sredina, mobilnost i transport, te socijalnu inkluziju. Svečanost povodom potpisivanja ugovora organizovana je 18. VI 2025. u Tirani, a istog dana je Zajednički sekretarijat održao i seminar za vodeće partnere.

Šesti po redu sastanak Odbora za nadgledanje održan je 19. VI 2025. u Valoni, Albanija. Na sastanku je predstavljena trenutna potrošnja finansijskih sredstava na nivou Programa, napredak u sprovođenju projekata manjeg obima koji su ugovoreni u okviru Prvog poziva i aktivnosti koje slijede u pogledu revizorskih kontrola i zatvaranja prethodnog programa Italija – Albanija – Crna Gora 2014-2020, kao i status sprovođenja strateških projekata. Takođe, prezentovane su sprovedene komunikacione aktivnosti i usvojena odluka o pridruživanju Programa pilot koordinacionom projektu pod nazivom *Mediterranski višeprogramske mehanizam*, koji ima za cilj jačanje sinergije u oblasti održivog turizma u mediteranskoj oblasti.

Predstavnici Ministarstva evropskih poslova su u ovom izvještajnom periodu organizovali osam monitoring posjeta projektima manjeg obima koji su ugovoreni u okviru Prvog poziva, u cilju utvrđivanja da li su događaji u okviru ovih projekata organizovani u skladu sa pravilima propisanim Priručnikom za sprovođenje Programa. U okviru **Interreg Programa Dunavskog regiona 2021-2027**, tokom izvještajnog perioda nastavljeno je sprovođenje 31 projekta odobrenog u Prvom pozivu, u kojima učestvuje 37 korisnika iz Crne Gore. Ukupna vrijednost ovih projekata iznosi 71,7 miliona eura, od čega je 5,3 miliona opredijeljeno za aktivnosti crnogorskih korisnika. Implementacija projekata usmjerena je na razvoj održivih rješenja u oblasti inovacija i digitalizacije, ekologiju, efikasno korišćenje energije, turizam i kulturu i povećanje institucionalnih kapaciteta.

U toku je ugovaranje projekata odobrenih u okviru Drugog poziva, među kojima je 12 projekata u kojima 14 crnogorskih partnera ima na raspolaganju iznos od 1,8 milion eura. Projekti su primarno usmjereni na ekologiju, obrazovanje, turizam i kulturu, kao i unapređivanje institucionalnih kapaciteta za teritorijalno i makroregionalno upravljanje.

Na VII sastanku Odbora za nadgledanje, odlučeno je da se tokom juna 2025. objavi najava Trećeg ciljanog poziva, čiji ukupan budžet iznosi 27,3 miliona eura, a koji će biti otvoren sredinom septembra. Na sastanku su definisani tematski prioriteti i specifični ciljevi koji će biti finansirani, oblasti fokusiranja i glavni elementi poziva. Sporazum o tehničkoj podršci između Upravljačkog tijela Interreg Programa Dunavskog regiona i Ministarstva evropskih poslova, kao Nacionalnog tijela Crne Gore potpisan je 19. V 2025.

Kada je u pitanju **Interreg IPA Jadransko-jonski program (IPA ADRION)**, Drugi poziv za dostavljanje projektnih predloga bio je otvoren od 15. IV do 30. VI 2025. U okviru ovog poziva, za koji je opredijeljen iznos od 21,8 miliona eura, dostavljeno je 286 projektnih predloga koji će u predstojećem periodu biti predmet evaluacije. U cilju pružanja detaljnih informacija i praktičnih savjeta za pripremu i podnošenje prijave za Drugi redovni poziv predstavnici Ministarstva evropskih poslova, u saradnji sa Zajedničkim sekretarijatom i Ministarstvom finansija,

organizovali su Info dan 12. V 2025. u Podgorici. Tokom izvještajnog perioda, crnogorski korisnici nastavili su sa sprovođenjem svojih aktivnosti u okviru 54 projekta odobrena za finansiranje u okviru Prvog poziva.

U okviru **Interreg Euro-mediteranskog programa 2021–2027 (Interreg Euro-MED)**, otpočeo je postupak realizacije sedam projekata u kojima učestvuju partneri iz Crne Gore, a koji su odobreni u okviru IV poziva. U cilju pružanja podrške novim korisnicima, Zajednički sekretarijat je 3. aprila organizovao onlajn seminar za vodeće partnere, kojem su prisustvovali i predstavnici MEP-a.

Ministarstvo evropskih poslova je u ovom izvještajnom periodu započelo sa obavljanjem redovnih monitoring posjeta projektima odobrenim kroz prva tri poziva, čija je svrha praćenje implementacije projekata i utvrđivanje potencijalnih izazova sa kojima se korisnici suočavaju. Od ukupno 16 monitoring posjeta koje su planirane tokom ove godine, u ovom izvještajnom periodu obavljeno je njih devet.

Pored toga, predstavnici MEP-a prisustvovali su XIII sastanku Odbora za nadgledanje, koji je organizovan 24. VI u Splitu (Hrvatska). Na sastanku je odobreno 9 projekata, od kojih tri uključuju i crnogorske partnere: Opštinu Žabljak, kao vodećeg partnera na projektu WATERVILL i Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede koje učestvuje u projektima IDRON i RedeeM. Ukupan budžet odobrenih projekata iznosi 34,7 miliona eura, dok ukupan budžet projekata u kojima učestvuju crnogorski partneri iznosi 11,5 miliona eura.

Nakon sastanka Odbora za nadgledanje, u Splitu je 25. i 26. VI održan događaj posvećen Mediteranskom višeprogramskom mehanizmu, koji uključuje programe saradnje čija programska teritorija obuhvata sjeverni Mediteran (Interreg program Grčka-Kipar, Interreg Italija-Hrvatska, Interreg Italija-Malta, Interreg Italija-Francuska Maritime, Interreg NEXT Italija-Tunis, Interreg Euro-MED i Interreg NEXT MED). Tema dvodnevnog sastanka, kojem su prisustvovali i predstavnici MEP-a, bila je saradnja za održivi turizam na području Mediterana.

Kada je u pitanju **Program saradnje URBACT IV 2021–2027**, drugi kvartal obilježilo je objavljivanje novog poziva za kreiranje mreža za prenos, koji je bio otvoren od 1. IV do 30. VI 2025. Na nivou Programa, Zajednički sekretarijat je 3. IV organizovao onlajn sastanak na kojem je poziv predstavljen članovima Odbora za nadgledanje i nacionalnim kontaktnim tačkama. Pored toga, za crnogorske korisnike organizovana su i dva informativna dana, u organizaciji Zajedničkog sekretarijata i MEP-a. Uz to, Zajednički sekretarijat je organizovao i niz onlajn seminara, na kojima su korisnici imali priliku da se detaljno informišu o novom pozivu i procesu pripreme aplikacija.

Radi promocije novog poziva, a kao dio redovnih aktivnosti u okviru uloge NUT-a, MEP je sproveo i kampanju promocije poziva putem društvenih mreža i internet stranica, uključujući i programsku internet stranicu za Crnu Goru.

Predstavnice MEP-a prisustvovale su događaju *URBACT City Festival*, koji je organizovan 8-10. IV u Vroclavu (Poljska), a na kojem su relevantni predstavnici iz cijele Evrope imali priliku da razmijene znanja, informišu se o urbanim trendovima, umrežavaju se i udruže snage u kreativnim sesijama o tome kako učiniti gradove boljim mjestima za život. Događaj je poslužio i kao prilika za pronalaženje partnera za novi poziv, ali i za umrežavanje novih gradova koji učestvuju u posebnom programu kreiranom za Zapadni Balkan – *URBACT Pionirski akcelerator*.

U posljednjem mjesecu kvartala organizovani su sastanci nacionalnih URBACT tačaka i Odbora za nadgledanje Programa. Sastanak NUT-a bio je organizovan 5-6. VI u Parizu (Francuska), dok je VII sastanak Odbora za nadgledanje bio organizovan 12-13. VI u Malborku (Poljska), kojima su prisustvovale predstavnice MEP-a. Na sastanku je bilo riječi o implementaciji programa i

njegovih projekata – Ekspertiza, Znanje, Izgradnja kapaciteta, Nacionalna URBACT tačka – te su usvojena budžetska uvećanja istih za 2025/2026. Pored toga, bilo je riječi i o budućnosti Programa nakon 2027. u okviru čega se diskutovalo o potencijalnim izmjenama za narednu perspektivu.

Kada je riječ o **Programu saradnje Interreg Evropa 2021–2027**, u ovom izvještajnom periodu završen je proces usaglašavanja Finansijskog sporazuma, koji je potpisan 15. IV, čime je finalizovan proces uključivanja Crne Gore u ovaj program, a crnogorskim korisnicima, koji već sprovode projekte, omogućena je prva refundacija sredstava. U ovom periodu finalizovan je i proces ugovaranja projekata III poziva i oni su zvanično počeli sa sprovođenjem 1. V. U cilju upoznavanja novih crnogorskih korisnika koji će sprovoditi projekte III poziva, kao i njihove potpune informisanosti o samom procesu sprovođenja, Ministarstvo evropskih poslova je 30. V organizovalo Inicijalni sastanak.

Na programskom nivou, predstavnici MEP-a prisustvovali su VIII sastanku Odbora za nadgledanje, koji je organizovan 3-4. VI u Gdanjsku (Poljska). Sastanak je bio posvećen pregledu stanja na Programu, statusu realizacije projekata i razmatranju proširenja programske teritorije u periodu nakon 2027.

7.3. Tvinig i Tajeks

Kada je **Tvinig instrument** u pitanju, tokom izvještajnog perioda, završena je evaluacija pristiglih ponuda za ugovor *Unapređenje i jačanje administrativnih kapaciteta Revizorskog tijela za reviziju IPARD III programa i pripremu za budući rad sertifikacije za EAGF i EAFRD*, čiji je korisnik Revizorsko tijelo Crne Gore u iznosu od 200,000 eura, a finansira se sredstvima iz IPA 2022 programa. Izabrana je kao vodeći partner Republika Hrvatska (uključujući tim iz Austrije) – Agencija za reviziju Sistema za sprovođenje programa Evropske unije (ARPA), uključujući tim iz Hrvatske agencije za plaćanja. Pored toga, u okviru tvinig projekta *Dalje unapređenje funkcionisanja crnogorskog AFCOS sistema u cilju efikasne zaštite finansijskih interesa EU*, 6. VI 2025. u Podgorici je održana Nacionalna konferencija posvećena zaštiti finansijskih interesa Evropske unije. Konferenciju su zajednički organizovali Ministarstvo finansija Crne Gore i Ministarstvo finansija Republike Hrvatske, s ciljem jačanja administrativnih kapaciteta i unapređenja institucionalne saradnje.

Dodatno, posredstvom **Instrumenta za tehničku podršku i razmjenu informacija – Tajeks (TAIEX)**, za crnogorske korisnike je organizovano ukupno 18 događaja (8 radionica, 5 ekspertske misije i 5 studijskih posjeta), uz ekspertsku podršku država članica EU.

7.4. Makroregionalne strategije

U okviru sprovođenja **Strategije Evropske unije za Jadransko-jonski region (EUSAIR)**, crnogorski predstavnici su učestvovali na Godišnjem EUSAIR forumu, 6-7. V na Kritu (Grčka), drugom sastanku tematske radne grupe za stub V (Socijalna kohezija) održanom 3. IV u Zadru (Hrvatska) i 21. sastanku tematske radne grupe za stub I (Plavi rast) održanom 9. IV u Podgorici.

Kada je u pitanju **Strategija EU za Dunavski region (EUSDR)**, predstavnici Direkcije za horizontalna pitanja i makroregionalnu saradnju (DHPMS) prisustvovali su putem video linka drugom sastanku radne grupe za razvoj upravljanja održanom 1. IV 2025. Predstavnice DHPMS prisustvovala su sastanku nacionalnih koordinatora Strategije Evropske unije za Dunavski region održanom Sarajevu u okviru bosansko-hercegovačkog predsjedavanja strategijom 9-10. IV 2025. Takođe, u Sarajevu je 14-15. V 2025. održan sastanak Upravljačke grupe za prioritetnu oblast 10-Institucionalni kapaciteti i saradnja u okviru Strategije EU za Dunavski region, kojem je 13. V prethodio Nacionalni dan učešća Bosne i Hercegovine. Na zahtjev organizatora, od strane predstavnika DHPMS je predstavljen projekat Empowering Local Communities in the EU

Integration of Montenegro, dok je kolegama iz Bosne i Hercegovine predstavljen model crnogorskog pregovaračkog procesa, ali i način na koji su lokalne zajednice u Crnoj Gori koriste mogućnosti u okviru fondova EU.